

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1861.

Woensdag, 5 Junij.

N°. 45.

Hoofd-Bureau. Te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaja bij LE BOY & Co., te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & Co.; te Tagal bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te Madioen bij G. A. HOGENRAAD; te Padang bij H. R. VAN WIEK; te Muntok bij H. ORTH; te Amboina bij A. HARMSSEN; te Malacca bij W. EEKHOUT & Co. en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pijpmarkt te Amsterdam.

Prijs per halfjaar voor Batavia..... f 12.50.
Java..... 15.—
Buitenbezittingen..... 17.50.
Nederland..... 22.50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, ten posttijd.

De prijs der Advertentien is 50 cents voor de Vijf woorden. Bij eerste of meerdere herhaling 25 Behalve het Zegel voor den Lezer.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

De Mail sluit op Vrijdag den 14den dezer.

ADVERTENTIEN

Getrouwd:

HENRIJ THEDORE ZIESEL.

en

ADRIANA GEERTUIDA JEANETTE BUDACH.

SAMARANG, 30 Mei 1861.

(1822)

Bevallen van eene DOCHTER A. C. J. Maier, Blasius. BATAVIA, 29 Mei 1861. (1826)

Voorspoedig bevallen van een' ZONN. E. Keuchelius, Batavia, 29 Mei 1861. (1841)

Bevallen van een' ZONN A. C. Dinger, Ingram. BATAVIA den 30 Mei 1861. (1847)

Bevallen van eene DOCHTER G. C. J. M. Vos, van La-kerveld. SOERABAJA, 30 Mei 1861. (1825)

Voorspoedig bevallen van een' ZONN, S. Meijer, geliefde echtgenoot van F. BUTIN BIK. (1812)

CHERIBON 30 Mei 1861.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, C. E. Cramerus, Hooglandt. BATAVIA, 1 Junij 1861. (1793)

Bevallen van een' ZONN, W. A. van Cattenburch, geboren van Panhuijs. BATAVIA, 4 Junij 1861. (1853)

Op den 20sten Mei 1861, overleed te Batavia na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde Echtgenoot Maria, Henriette, Jacoba, Cornelia Lijens, in den ouderdom van 24 jaren, en ontviel mij twee dagen later mijn jonggeboren kind Elisabeth Henriette. J. F. DEKKER.

BUITENZORG, 8 Junij 1861.

(1859)

Heden overleed, na een kort doch hevige ziekte, Jhr. J. H. C. van der Wijck, 2de Luitenant der Infanterie, Ridder der Militaire Willem's Orde 4de klasse.

Allen, die hem gekend hebben, zullen met ons erkennen, dat wij in hem een goed kameraad en braaf krygsmakker verliezen.

Namens de Officiëren van Amoenthaj, VAN GOENS, off. van Gez. 3de kl. VAN COEVORDEN, 2de Luit. kwart.

AMOENTHAJ, den 3den Mei 1861.

(1780)

VENDUTIE

Op Donderdag 6 Junij 1861,

voor het Commissiehuis van

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

diverse LIJNWADEN,

ongebleeke Shirts, ruwe Calicots,

Provisiën, Champagne, etc.

(1798)

HOUT-VENDUTIE

op Donderdag den 6ten Junij 1861,

op het Heemradenplein,

door

CASSALETTE & CO.,

van

Balken, Dolken

en

RIBBEN.

(1818)

VENDUTIE

Op Vrijdag, den 7 Junij 1861,

voor het Commissiehuis van

Cassalette & Co.,

van

100 vaten AMERIKAANSCH MEEL,
14 kisten CHITZEN,
15 oxhoofden ROODE WIJN.

Verder:

Champagne en Cognac, Gordijngoed en franje, Broekengood, zijden Foulards, Japansche zijde,

JAPANSCH WASCHSTELLEN,
30 stukken Fraai Zilver Galon.

Wijders:

SCHRIJF-, DRUK- en POSTPAPIER, ENVELOPES, VISITEKAARTJES, ZEGELLAK, PENNEN en PENNEHOUDERS, SCHRIJF- en COPIËER-INKT, KINDERPRENTEN, TEEKENPAPIER, enz., enz.

Beveens:

2 Lithographische persen.

(1809)

VENDUTIE

op Vrijdag 7 Junij 1861,

wegens vertrek,

voor het woonhuis van den 1ste Luitenant der Artillerie

BERAIL,

Passer Senin No. 63, door

Van Slooten, Morgan & Co.,

van eenen netten Inboedel

bestaande uit:

Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafelampes, Kasten, Stoeien, Tafels, goed-loopende klokken, uren, Ledikant, verschillende soorten Sabels, een perfect Jagtgeweer met getrokken Rukgep, een uitmuntend gedresseerd Rijkard zonder gebroek, hoog 4 voet 4 duim, 2 Bendeles, waarvan een zoo goed als nieuw, goedgedraaide Bendeles, en Wagenpaarden, Tuigen, een model harnachement compleet. (1799)

Op de Vendutie

van Vrijdag den 7den Junij zal nog worden verkocht:

een prachtig Carpet

18 maal 12 voet.

(1857)

CASSALETTE & Co.

Vendutie

op Maandag, den 10den Junij 1861, voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. Vendu-salaris,

van diverse Lijnwaden:

300 zakken MENIER,

100 vaten BESCHUIT,

50 vaten in Engeland getapt

PALE ALE,

Eene groote partij LOODEN LETTERS,

een Boter IJZERWERK, enz., enz.

Hang- en Kasten, Hengsels,

BOOREN, HAMERS, BANKSCHROEVEN,

SCHIEPMESSEN, TAFELMESSEN, KEUKEN-

MESSEN, DOLKEN, PENNEMESSEN, SCHAREN,

Lepels en Vorken, Theelepels.

Presenteerbladen, Borstelwerk,

GELDTROMMELS,

Potlooden, Zakboekjes, Spiegeltjes, Kruidhorens,

enz., enz.

Verder:

van eene partij fraaije

JAPANSCH WASCHSTELLEN,

in diverse soorten.

(1850)

VENDUTIE

Op Dingsdags den 14 Junij 1861,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & Co.,

van

LIJNWADEN,

RIJKE BOTER,

PALE ALE, PORTER, GOENIEZAKKEN, BAND-

IJZER, BLIKWERK.

Voor rekening van belanghebbenden:

ZTC. 2 Balen Oranje Twist.

LA. 5 " Ruwe Madapollams.

15 " " Shirts.

gemerkt L No. 100, 11 Balen ruwe Calicots,

(in een hart) B C a 100 ps.

" 101, 8 " do. Shirts,

a 50 ps.

min of meer door Zeewater beschadigd.

95 1/2 picols oud plat Leed.

80 vaatjes Spijkers.

(1854)

Hout-Vendutie

op Woensdag den 12den Junij 1861

Op het Heemradenplein.

DOOR

(1849)

JOHN PRYCE & Co.

VENDETIE

Op DINGSDAG, den 18 Junij 1861,
wegens vertrek, ten huize van den Heer

E. Cassalette,

van
EUROPEESCH MEUBILAIR,

als:
Een Ameublement met Velour d'Utrecht,
Een dito met Paardenhaar,
Een Boudoir Ameublement,

TAFELS en KNAPEN, CONSOLES met Marmer-
bladen en Spiegels, SPEELTAFELS, SPIEGELKAST,
ETAGEREKASTEN, PSYCHÉ, WASCHTAFELS en
NACHTTAFELS met Marmerbladen, SCHEERSPIE-
GEL, LEDIKANT met Springveeren Matras, LIN-
NENKASTEN, BOEKENKASTEN, een fraai BUREAU
MINISTRE, SCHRIJFTAFEL, groot BUFFET met
Marmeren blad en Spiegels, goede HANG-, MUUR-,
KROON-, TAFEL- en MODERATEURLAMPEN,
PIANOLAMPEN.

GROOTE SPIEGELS EN SCHILDERIJEN,
ME AILION SCHILDERIJEN in Olieverf, groote
OLIESCHILDERIJEN van Beroemde Meesters.

PENDULES, BRONZENBEELDEN op
voetstukken, een **REGULATEUR**
van *Leroi*, te *Parijs*.

CARPETTEN EN ALCATIVES.
Een uitmuntend **BILLARD**, geheel compleet.
Een welluidende **PIANINO** van *Cuijpers*.

**Palembangsche Faulteulls, Luijer-
en Wipstoelen,**

PORCELEIN-, KRISTAL- en GLASWERK.
Fraai ZILVERWERK.

Verder:
5 span goede deugzame **WAGENPAARDEN**,
waaronder twee span Preanger Schimmels, en drie
span **MACASSAREN**,
1 Schimmel **RIJPAARD**, zeer goed gedresseerd

en
1 Europeesche **MYLORD**,
1 Albert uit de fabriek van *Fromberg*,
1 **PALANQUIN**,
WAGENTUIGEN, fraaije **ZADELS**, enz., enz.

Op den 16 en 17 voor een ieder te bezichtigen. (1858)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op den 20 Junij 1861, zal op 's **LANDS**
WERF publiek worden verkocht:

DE OORLOGSBRIK
„DE HAAI”

met **MASTGESTEL** en **STAAND WANT**; liggende
bij het **Marine Etablissement** te *Onrust*.
(1852) **JOHN PRYCE** en *Co.*

Op den 29sten Aug. 1861,

zullen te
SAMARANG,

in het openbaar verkocht worden:

De Ondernemingen tot aanplant en bereiding van Tabak,
bekend onder den naam van

BENGIER EN DJEPON,

Residentie *Rembang*.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den onder-
geteekende, wonende op de onderneming *Bengier* en
bij de firma **VAN MAANEN & Co.**, te *Samarang*, bij
welke laatste inmiddels die ondernemingen uit de hand
kunnen gekocht worden.

(1827) **VAN BOCKOM MAAS.**

PHOTOGRAPHISCH ATELIER

RIJSWIJK.

VAN

WALTER WOODBURY.

Dagelijks geopend van half acht tot 12

uur. (1767)

Uzeren Ledikanten.

Een groot assortiment van diverse soorten Ledi-
kanten, Groote als Kleine en Kinder; ook opgemaakt
met toebehooren, terwijl, ter sluiting van factuur,
eenige tot **meer verminderden prijs** te be-
komen zijn bij

(1845) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

Wederom Ontvangen:

EENE FRAAIJE ROULETTE.

Bij
(1840) **VAN WALCHREN & VAN DORP.**

BOURGOGNE,

in 1/1 en 1/2 flesschen.
bij
(1838) **VAN WALCHREN & VAN DORP.**

EEN STEL ZILVER GROOTE KEUR,

bestaande uit:
12 Paar groote **LEPELS** en **VORKEN**.
12 " kleine " " "
1 **SOEPELEPEL**.
1 **VISCHMES** en 1 **BOTERMES**.

Bij
(1839) **VAN WALCHREN & VAN DORP.**

Permière **Juin**

O U V E R T U R E

L'HOTEL DE L'UNIVERS

TENU PAR
Vor THONNERIEUX.

Avis.
Cet Hôtel nouvellement réparé offre de grands
avantages, aussi bien aux familles qu'aux Ca-
pitaines et passagers seuls, par ses Chambres
bien meublées et par sa belle situation.

Bains d'Eau de Rivière.
LA TABLE ET LE SERVICE NE LAISSENT
RIEN à DÉSIRER.

Abonnements pour la nourriture au dehors.

(1768)

RHINOCEROS HOORNEN,

bij
(1787) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

In Commissie Ontvangen:
een partij Heeren Sokken,

in diverse genres.
(1837) **VAN WALCHREN & VAN DORP.**

Gezuiverde Klapper Olie,

van de kokos Eilanden per picol en bij partij.
(1786) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

Regtstreeks uit **FRANKRIJK** per
Vallée de Luz ontvangen:

 PILULES
GOURMANDES-PURGATIVES
DE
CAUVIN.

Place de l'Arc de Triomphe, No. 10 à Paris.
Dit purgerend en zuiverend Plantenmiddel, geautho-
riseerd en populair in Europa sedert 1790, uithoofde
van deszelfs gemakkelijk gebruik en algemeen erkende
doelmatigheid in ongesteldheden van het bloed en de
vochten, hardlijvigheid, slijm, gal, slechte spijsverte-
ring, scheele hoofdpijn, verkoudheid, klierachtige aan-
doening, enz., enz., werd nog nimmer in Indie aange-
voerd en is thans te bekomen à f 2.— per doos en in
het groot à **CONTANT** met 20 % **rabat** bij
(1814) **GEBS. BEIJNON.**

PALEMBANGSCHE MATTEN,

bij
(1785) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

De ondergeteekenden hebben pas ontpakt:

EEN FACTUUR
ENGELSCHER
HANG- & KANTOORLAMPEN,

BERLIJNSCH ZILVEREN VORKEN en **LEPELS**
in complete stellingen, verpakt in kistjes.

BENEVEN EEN FACTUUR

Engelsche Provisiën.

(1856) **VAN RIET & TER GOUW.**

Een bijzonder Soliede

REISWAGEN,

te verkrijgen bij
(1841) **VAN WALCHREN & VAN DORP.**

Kapochs of voeten kussens,

RONDE TAPIJTEN,

ZWARE EN FRAAI GEKLEURDE

Tafelkleeden,

bij
(1844) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

SINDOR-HOUT.

Binnen weinige dagen wordt alhier verwacht de
eerste lading **PLANKEN** van de Stoomzagerij te
Palembang, bestaande uit: Planken van 20 tot 30 voe-
ten lang, van 1 tot 2 1/2 voet breed en van 1—1 1/2
en 1 1/2 duim dik.

Deze houtsoort is niet alleen een der schoonste
voor de vervaardiging van meubelen; maar is ook
uitmuntend, geschikt voor het bouwen van huizen en
vaartuigen daar zij bijzonder tegen het water bestand
is er zich zeer schoon laat afwerken.

Alle bestellingen voor die fabriek worden bezorgd
door

(1861) **GEBS. BEIJNON.**

Engelsche Zadel.

De ondergeteekenden ontvingen
direct van Londen eenige bijzon-
der groote en uitmuntend ge-
stikte Zadel, met voor en achter
kussens; tevens ordinaire gestikte
en andere Zadel; alles compleet
met chabrack en toebehooren.

(1843) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

Bijzonder fraaije en deugdzame

Gestikte Zadel,

geschikt voor paarden van 4 voeten,
bij

(1851) **JOHN PRYCE & Co.**

VAN RIET EN TER GOUW

ontvingen in Commissie:

3 SPAN BIJZONDER FRAAIJE

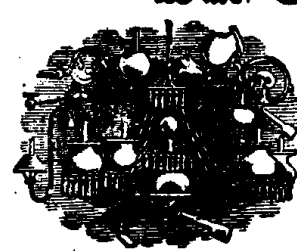
BATTAK PAARDEN,

met de laatste *BOOT* van *Padang* aangebragt.

(1855)

Per *Sovereign* van Londen:

ENGELSCHER

prachtige

KROON-LAMPEN

van pleet met **cristallen ornamenten.**

Voorts:

EENIGE
Brons-, Kroon- en Hang-
LAMPEN,

met dezelfde soort **cristallen ornamenten.**

(1846) **ABEELLEN, DENNISON & Co.**

De Ondergeteekende

Chirurg-
DENTIST,

heeft de eer het publiek te berigten, dat hij voor de
geneeskundige Commissie alhier zijn examen met goed
gevolg heeft afgelegd en daardoor aan alle vereischten
heeft voldaan. Om alle mogelijke waarborgen te geven
heeft hij besloten op Java te blijven.

Adres: **Hôtel des Indes**, in de toko vroeger
door **MAD. JANNETTE** geoccupeerd.

(1815) **L. PRBAQUÉ.**

De Heer

Jhr. Cornelis Qualterus van Haften,

is te rekenen van af primo Januarij 1861, op-
genomen als lid van de te *Soerabaya* gevestigde
firma **ANEMAET & Co.**

(1804) **ANEMAET & Co.**

Met toestemming van den Heer Resident van Batavia en onder goedgunstige medewerking van HEEREN WERKENDE LEDEN DER MAATSCHAPPIJ VAN TOONKUNST.

Op Woensdag 5 Junij 1861, in het Schouwburg Locaal, het wegens ongesteldheid tot dezen datum uitgestelde

GROOT VOCAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT,

door A. G. CALMER.

PROGRAMMA.

1ste DEEL.

1. OVERTURE (C. mineur), J. H. VERHULST.
2. 7e CONCERTO (Viool), C. DE BERIOT.
3. HYMNE, voor Mannenkoor, NEITHARDT.
4. SOLO, voor Fluit.
5. FRAGMENT uit een Nonetto, voor Viool, Alt, Violoncel, Contra Bas, Fluit, Hoboe, Clarinet, Hoorn en Fagot, ONSLOW.

2de DEEL.

6. CONCERT OVERTURE, J. B. VAN BREE.
7. FANTASIE CAPRICE (Viool), VIEUXTEMPS.
8. „An den Sonnenschein” en MARSCH voor Mannenkoor.
9. FINALE van het Nonetto, ONSLOW.
10. INTRODUCTION et SCHERZO (Viool), CALMER.

Aanvang des avonds ten 8 ure precies.

ENTRÉE..... f 5,—
OFFICIEREN tot en met den rang van Kapitein..... „ 3,—
ENTRÉE-BILLETJEN zijn op den dag van het Concert verkrijgbaar aan het Schouwburg lokaal van 's morgens 7 tot 's namiddags 1 uur. (1807)

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Junij. (1795)

De Associatie tusschen de Ondergeteekenden, onder de firma **GEBRS. VEIT** alhier, is van af heden ontbonden.

De Heer **C. S. VEIT**, belast zich met de likwidatie.

BATAVIA, 1 Junij 1861. (1800)
C. S. VEIT,
H. L. VEIT.

De ondergeteekenden maken hiermede bekend, dat zij hunne Tokozaken te *Passar Senen*, gedreven onder de firma

GEBRS. VEIT,

aan den Heer **A. Zeehandelaar**, hebben overgedaan, en recomanderen hem in de gunst van het geëerd publiek.

BATAVIA, 31 Mei 1861. (1801)
C. S. VEIT,
H. L. VEIT.

De ondergeteekende maakt hiermede bekend, dat hij van af heden de **TOKOZAKEN** van de Heeren

Gebres. Veit,

te *Passar Senen*, heeft overgenomen, en dat hij deze zal voortzetten onder de **Firma Zeehandelaar & Co.**

Hij beveelt zich in de gunst van het geëerd publiek.

BATAVIA, 1 Junij 1861. (1802)
A. ZEEHANDELAAR.

Op den 1 Junij, zal de APOTHEEK

van den ondergeteekende te *Cheribon* worden **GEO-PEND**, ten huize van de Wed. **TENTLER**, vis-à-vis het *Postkantoor*.

(1798) H. GREGOROVIVS.

De Heer **L. A. SAPORTAS** te *Cheribon* heeft mijne **GENERALE VOLMAGT.** (1778) J. QUABLES VAN UFFORD.

f 12,000,— in leen te bekomen tegen 7½% op gebruikelijke voorwaarden. Te bevragen bureau van dit blad. (1842)

Op eene zeer aangename gelegene SUIKER-FABRIEK, wordt op goede voorwaarden verlangd, eene

COUVERNANTE,

van de Protestantsche Godsdienst, voor drie jonge Kinderen, en welke tevens les op de Piano kan geven. Adres franco, aan het Bureau van den JAVA-BODE, (1785) onder letter L.

EENE COUVERNANTE,

(Duitsche van geboorte), sprekende en onderwijzende, behalve hare moedertaal, de HOLLANDSCHE, FRANSCHE en ENGELSCH TALEN, en onderrigt gevende in de beginselen der Muziek, zag zich gaarne geplaatst, bij voorkeur in de Binnenlanden. Zij is voorzien van de gunstigste getuigenissen van families, bij wie ze vroeger werkzaam is geweest. Adres letter J bij (1789) G. KOLFF & Co.

Debiteuren aan de firma Gebrs. VEIT, thans in liquidatie, worden beleefd verzocht hun debet binnen vier weken na heden aan te zuiveren, ter vermindering van geregtelijke vervolgingen, aan den eerst Ondergeteekende. C. S. VEIT. H. L. VEIT.

BATAVIA, 31 Mei 1861. (1803)

Debiteuren en Crediteuren van wijlen den WelEdel. Ges. renge Heer *Jhr. J. H. C. van der Wijck*, in leven 2den Luitenant der Infanterie, worden verzocht binnen den tijd van drie maanden aangifte of betaling te doen aan

de Commissarissen in den boedel, VAN GOENS, of van Gez. 3de klasse, VAN COEVORDEN, 2de Luit.-kwart. AMOENTHAL, den 8 Mei 1861. (1781)

Gevraagd:

Een bekwaam Machinist, voor den Stoomsleper *Tytaram*. Adres Franco (1833) DE STUERS.

Een Kandidaat Notaris

gevraagd bij den ondergeteekende. De tijd, waarn. Notaris, HEIJLIGER. BATAVIA, 3 Junij 1861. (1829)

Mevrouw PONS niet in de gelegenheid geweest zijnde om van hare menigvuldige Begunstigers in Persoon afscheid te kunnen nemen, doet het langs dezen weg en durft hopen dat hare afwezigheid van slechts een jaar haar geen nadeel in de Toko zal doen. (1832)

TE HUUR HET HUIS

in de Secretarij-Laan, thans bewoond door den Heer PANNEKOEK. (1848)

TE HUUR met 15 Junij a.s.,

TWEE KLEINE HUISJES, gelegen in de *Middelburgstraat*. Te bevragen bij (1831) E. F. BEIJCKMANS.

ALGEMEENE VERGADERING

van stemgerechtigde Deelhebbers in de Javasche Bank, op Donderdag den 30 Junij 1861, des morgens ten 10 ure in het Lokaal der Bank.

- a. Verslag der Commissie tot opname der balans, ingevolge art. 76 van het oetroot.
- b. Vaststelling der huishoudelijke reglementen. Namens President en Directeuren der Bank voornomd, De Secretaris H. ROCHUSSEN. BATAVIA, den 5 Junij 1861. (1860)

Blijkens akte verleden voor den Ondergeteekende op dato heden, is de firma

METZENDORFF, WILMANS, RUIJS & Co., door de

Algemeene Versicherungs-Gesellschaft für See-, Flus- und Land-Transport in Dresden,

gemagtigd om te *Batavia* en bij liggende plaatsen, de belangen van voorzede ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ waar te nemen en te behartigen, ten aanzien van alle beweerdte schaden aan goederen, welke bij die Maatschappij zijn verzekerd.

Wordende alhier speciaal aangeteekend, dat bij het doen van expertises en bij het opmaken van processen verbaal van beschadigde goederen, de firma METZENDORFF, WILMANS, RUIJS & Co. zal moeten zijn vertegenwoordigd en dat alle stukken die strekken moeten om de geleden schade te constateren, door die firma voor *gezien* zullen moeten worden geteekend.

De tijd, waarn. Notaris, HEIJLIGER.

BATAVIA, 4 Junij 1861. (1830)

MACHINERIEN.

PAUL VAN VLISINGEN & DUDOK VAN HEELE

en Van Vlissingen, van Heel & Derosne, Cail & Co., Amsterdam.

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde fabrikanten, hebben thans ten verkoop ontvangen:

Eenige stellen Centrif.

met drijfwerk compleet.

EENE STOOMMACHINE

met horizontaal Stoomwerktuig van 6 p. kr. en Stoomketel van 10 p. kr., hooge drukking met overbrengende beweging, liggende alhier.

EENE STOOMMACHINE

van 16 p. kr., met ketel van 20 p. k., hooge drukking, benevens de overbrengende beweging voor een Suikermolen, van 24½ X 51 Eng. duimen.

DRIE COMPLETE

DISTILLEER-TOESTELLEN

ter vervaardiging van *Arak*, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres, een toestel alhier en 2 te *Socrabaija* liggende.

Cylinder-Papmolens, Pedattie-

Assen en Bussen, enz.

Zij verwachten nog per *Etafelle*:

EEN SUIKERMOLEN

met Cylinders van 28 X 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven.

Terwijl nog in confectie zijn om vóór het einde van dit jaar op Java opgesteld te kunnen worden:

Eene complete Vacuum-Installatie,

met twee pannen van 7½ Eng. voeten-diameter. Eene complete VACUUM-INSTALLATIE met een pan van 7½ Eng. voeten diameter.

EEN SUIKERMOLEN

met cylinders van 24½ X 51 Eng. duimen, met 2 stel kamraderen en waarloozen topcilinder.

EEN SUIKERMOLEN

van 24½ X 51 Eng. duimen met 1 stel kamraderen en waarloozen topcilinder.

TWEE SUIKERMOLENS

met cilinders van 19½ X 55½ Eng. duimen, waarvan een met waterwerk.

Een SUIKERMOLEN

met cilinders van 28 X 56 Eng. duimen met een stel kamraderen en waarlooze topcilinders.

Eenige enkele GESTRIJFTE-TOESTELLEN in stellen van 2, 4 en 6 met drijfwerk compleet.

Twaalf staks Crush- of Breckmolens,

om met de hand of met de stoom gedreven te worden.

Eenige stellen SUIKER-PANNEN

voor Batterijen, etc., etc. Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij (1818) DUMMLER en Co. en bij den Heer E. J. EVERTS, te *Solo*.

EERSTE BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag, 5 Junij 1861, N°. 45.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Maandag morgen 11. liet het stoomschip *Prins van Oranje*, kapitein J. Prins, ter onzer reede het anker vallen, de mailpakketten medebrengende, met berigten loopende tot 26 April 11.

Naar wij uit goede bron vernemen, zal er op aanstaanden Vrijdag den 7 Junij des avonds ten 8 ure in het Societeits gebouw te Meester- Cornelis, door eenige tooneelliefhebbers van de aldaar in garnizoen liggende Bataillons eene tooneelvoorstelling gegeven worden.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 1 TOT 4 JUNIJ 1861.

MARINE HOTEL. J. C. Beeloo, van Borneo. — C. Huizer, van Weltevreden. — B. W. de Haan, van Buitenzorg. — Stolte, van Batavia.

JAVA HOTEL. G. Neeb, Echtgenoot en 1 kind, van Solok. — C. W. A. Ludeking, Echtgenoot en 4 kinderen, van Fort de Kock. — Vogel en Echtgenoot, van Padang. — Winterinck en Echtgenoot, van Onrust. — Mammes, van Soerabaja. — B. H. Stricker, van Amsterdam. — G. Kohler, van Singapore. — Schaap, van de Reede. — Schmidt, van Singapore. — Anokke, van Samarang.

HOTEL DES INDES. van Dolder, van Samarang. — van Eibergen, van Buitenzorg. — van Raders, van Idem. — Philip, van Singapore. — Guyot, van Padang.

HOTEL WILLEM II. Brock, van Batavia. — N. Volkerts, van Palembang. — V. Valkenburg, van Idem. — W. Buning, van Idem.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 1 TOT 4 JUNIJ 1861.

Met het Ned. Ind. Stooms. Ambon, kapt. W. Vogel, de kolonel Andresen, Echtg. en 2 dochters, offic. van gez. Neeb, Echtg. en een kind en Ludeking, Echtg. en 4 kinderen, Meisjesvrouwen C. en A. Townsend en een dochtertje van den heer Abegg benevens Z. M. troepen van Padang via Benkoelen.

Met de Ned. Ind. bark Alnoer, gezagv. Sech Marzoeke, de heer H. Wellenreuter en Mevr. de wed. Leeuwen van Samarang.

Met het Ned. Ind. Stooms. Prins van Oranje, kapt. J. Prins, de hh. Schmidt, Stricker, H. Hades, G. Köhler, E. A. Phillips, L. Reiss, L. A. Hoogenstraaten, H. J. Lion en Z. M. troepen van Singapore via Riouw en Muntok.

Met de Ned. Ind. bark Lieng Goan Zephijr, gezagv. Goei Potjoan, de kapt. der Infr. J. J. F. Paqué en N. Volkerts, 1ste luit. van Valkenburg, offic. van gez. J. F. Buning en Z. M. troepen van Palembang.

BATAVIA. — Per stoomboot *Padang*, kapitein *Gutjot*, zijn den 51sten Mei 1861 door het postkantoor alhier verzonden:

Per overlandmail via Marseille	4885 adressen.
„ „ „ Triest	863 „
„ „ „ Southampton	263 „
	6009 adressen.
Singapore	1076 „
„ Banka	352 „
„ Palembang	451 „
„ Riouw	170 „
	2049 „

Totaal . 8058 adressen.

ZUID- EN OOSTERAFDEELING VAN BORNEO. — Ten verfolge op het voorkomende in ons nummer van den 22sten Mei jl. kunnen wij thans het onderstaande mededeelen.

De onaangename spanning, die als een gevolg van het eindigen van de poeasa bestond, is geheel verdwenen, en de toestand dezer afdeeling veel verbeterd.

Een 30tal opstandelingen met Goesti Kapitan en Taal, die de omstreken van Bandjermassing en Marabahan in den laatsten tijd onveilig maakten, hebben zich ter eerstgenoemde plaatse onderworpen en op den koran trouw aan het bestuur gezworen. Een 200tal dergelijke personen, waaronder eenige hoofden, die veel invloed op de kwaadwilligen uitoefenden, stonden mede gereed om uit de wildernis terug te keeren en den eed van getrouwheid af te leggen. Om evenwel de opstandelingen steeds te toonen, dat het gouvernement den oorlog minder moede is dan zij, is het stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* tusschen de hoofdplaats en Marabahan gelaten, met last om de soeng's te blijven onderzoeken en den vijand achter na te zetten. Men koestert de hoop, dat de afdeeling Kween met hare uitgebreide moerassen binnen kort geheel van muitelingen zal zijn gezuiverd en aldaar voor goed de rust zal terug keeren.

Dit zal alsdan vermoedelijk gunstig terug werken op het district Martapoera, waar de rooverbeuden mede spoedig zullen verdwijnen. In dat district was in den laatsten tijd niets bijzonders voorgevallen. In de Riam Kiwa kwam de gevluchte bevolking weder langzamerhand terug. Ten einde niet meer door lieden als de zoon van Antasari te worden verontrust, is hun bevolen zich in groote kampongs te vestigen, niet te ver van onze versterkingen.

In de Riam Kanan, alwaar eenigen tijd geleden een vijandelijke bende onder Kopang voor een groot gedeelte was gedood of gevangen genomen, liep het gerucht, dat de overgeblevenen dier bende eene groote magt zouden bijeenroepen om onze post te Mengapan uit wraak aan te vallen. Zonder dat bijzondere voorzorgen werden genomen, is er echter niets te Mengapan voorgevallen; integendeel is men steeds voortgegaan met de roovers hardnekkig te vervolgen, waarbij hadji Matali van groote dienst was. Ook in dit gedeelte der afdeeling gaan de zaken vooruit en bestaat er hoop, dat de Riam Kanan spoedig dezelfde rust zal genieten als de Tanah Laut.

In het district Margasari is niets bijzonders voorgevallen. Van Amoentaj bleven de tijingen onbelang-

rijk; de toestand was daar niet veranderd; evenzo was het gesteld in het Tabalongsche en boven Ringin.

Den 6den Mei zijn van Marabahan gestoomd de twee kolonnes, die tegen Goenoeng Tongka, verblijfplaats van Antasari, zouden ageren; de kolonne Bekompajers was sterk 21 rangkongs (bijzonder lange djoekongs) en 525 man en stond onder bevel van den 1sten luitenant civielen gezaghebber van Marabahan, Beeckman, die evenwel niet debarkeren, maar de operatie slechts van uit de *Boni* zou dirigeren, welke voor de Aijoe-rivier moest blijven liggen. De andere kolonne, die van uit Tamiang Laijang over land zou rukken, werd gekommandeerd door den majoor Schuak en telde behalve 90 man infanterie en 1 mortier, 300 gewapende inwoners van Siong en Pattai.

Men dacht omstreeks den 21sten Mei voor het verblijf van Antasari te wezen. Om hem het ontkomen zooveel mogelijk te beletten zal de Mantalat-rivier door den sleper van Os, aan de monding bewaakt worden. In de boven Kapoeas stonden lieden gereed, om zoo Antasari daarheen vlugte, te trachten hem in handen te krijgen.

Van de Tanah Laut, Kahajan, Kapoeas en Zuiderafdeeling bleven de tijingen gunstig.

Op de kusten van Tanah Laut hadden zich eenige zeeroovers vertoond, die op den 2den Mei de kruisboot No. 59 aan de Satoei-rivier hadden aangevallen, doch na een scherp gevecht waren afgeslagen. De kruisboot bekam daarbij vier geblesseerden. Der 7den Mei vertoonden dezelfde zeeroovers zich in de nabijheid van Tabanio en Batoe Tongka en roofden acht menschen, terwijl een kampongbewoner in het gevecht sneuvelde. Onmiddellijk werd de *Celebes* afgezonden waarvan echter nog geene tijingen zijn gekomen.

De gezondheid der troepen was zoo als vroeger. Alleen zijn onder de officieren vele, die van de vermoeijenissen te lijden hebben.

— Latere berigten tot den 16den Mei melden het volgende. Om Kandangan werden dagelijks patrouilles uitgezonden, die evenwel geene vijandelijke ontmoetingen meer hadden. Volgens geruchten was de vijand in het oostwaarts gelegen gebergte teruggetrokken en had zich aldaar verspreid, terwijl hij gedurende de omsingeling van Kandangan vele gewonden had bekomen. Om deze plaats, alwaar de bevolking van lieverlede in de kampongs terugkeerde, bleven de opstandelingen nog rondzwerven, die de bevolking veel last aandeden, en de postboden nu en dan aanvielen en op de vlugt dreeven. Gedurende de dagen der bedreiging van Kandangan beproefden de opstandelingen ook het volk van Negara door beloften of het inhoezen van vrees tot hunne partij over te halen. De Negarezen werden met eene vernieling van huize des bedreigd, zoo zij niet tot de opstandelingen overliepen, hen aan kruid, lood, geld, vivres, enz. hielpen en Hidaijat als vorst herkenden. De Negarezen sloegen echter de voorstellen des vijands af en antwoordden, dat, zoo de opstandelingen kwamen, zij hen met de wapenen in de hand zouden te gemoet trekken. Zelfs organiseerde het districtshoofd aldaar eene patrouille van 200 man en roeide half weg Kandangan, alwaar de opstandelingen de rivier versperd hadden, den vijand te gemoet, die echter op hunne uadering verdween. Sedert dien tijd bleven de bedreigingen van den vijand te Negara achterwege, hoewel vermoedelijk nog eenige vijanden zich in de wildernissen van Negara ophouden, om de kans schoon ziende zich op die des te wreken.

De communicatie tusschen Negara en Kandangan is door dien uitval weder geopend.

De geruchten, als had eene troep van 200 of 300 opstandelingen zich in het Altheische oostwaarts van Bantowan in eene benting verschanst, behoeven nog bevestiging.

Van de Koeteinezen is nog niets vernomen, zoodat men daaromtrent nog in het onzekere is.

De 17den Mei zijn de navolgende vaartuigen naar Soerabaja vertrokken; de *Admiraal van Kinsbergen*, de *Bennett*, de schoener *Rembang* en de gewapende barkas *Palembang*. Z. M. stoomschip *Bali* zal deze vaartuigen vergezellen tot het gat van Soerabaja en vervolgens via Pamatjangan (Poeloe Laut) eene reis langs de oostkust doen en Koetei bezoeken. (Jan. Cl.)

Soerabaja, 25 Mei. Gister morgen heeft een flankeur van het 14de bataillon alhier (een Zwitser), getracht zich door een gewerschot van het leven te berooven, de kogel is er door den linker schouder uitgekomen.

— Van Bandjermassing schrijft men ons het volgende.

Men is hier weder duchtig aan het kloppen geweest. De Lt. Smagge is dezer dagen naar Panti Hambawang en Barabiejie geweest, en retourneerde over Negara.

Aldaar vernam hij, dat de brievenpost, die daags te voren reeds van Kandangan aldaar had moeten aangekomen zijn, nog niet aan was.

Dienzelfden middag echter werden de pakketten aangebracht door een inlandschen schrijver en vernamen zij bij die gelegenheid, dat de postpakketten daags te voren door de brandals opgeligt waren, op een paar uren afstands van de benting.

De afstand van Kandangan naar Negara is 5 uren stroomafwaarts en omgekeerd 8 uren, de post wordt per prauw verzonden.

Den volgenden dag was er een nieuw postpakket gemaakt en ging eene patrouille dat tot eene zekere kampong vergezellen, van waar verder de rivier zonder gevaar tot Negara kon bevaren worden.

Deze patrouille ontving van den vijand een hevig vuur en was er eene verspreiding in de rivier gemaakt, die om de postprauw te doen passeren, onder een goed onderhouden vuur, opgekeapt moest worden.

Toen de komd. van Kandangan zulks te Negara vernam, besloot hij dadelijk huiswaarts te keeren en deed dit des nachts onder begunstiging van heerlijk maanlicht. Hij had elf bajonetten bij zich.

Alles was stil, niemand werd er gezien en des morgens om 3 uren kwam hij op zijn post aan.

De brandals wisten, dat zij te Negara waren en wachtten.

De schildwacht der brandals, die op post stond om

op hen te letten, heeft waarschijnlijk geslapen, dat hun geluk was, want als men in eene naauwe rivier in eene prauw zit kan men ze aan den wal gemakkelijk wegblazen.

Ook de patrouille, die de ledige postprauw weder teruggeleidde, kreeg een hevig vuur.

De kapt. Hamakers met eenige troepen van Panteij Hambawang en de 1ste Luit. Brinkgreve van Bandjermassing, hebben met de bezetting van Kandangan gecombineerde manoeuvres uitgevoerd en is de vijand na ingewonnen berigten, weder naar het gebergte verdreven.

Een postpakket van Bandjermassing komende is ook opgeligt. (Soer. Cour.)

Soerabaja, 28 Mei. Men schrijft ons van Bezoeki dd. 26 dezer.

Men herinnert zich voorzeker het berigt van het stranden der stoomboot *Kraton*, in den nacht van den 29 Maart jl. ter reede van Bezoeki. Passagiers en opvarenden ten getale van 27 werden bij die gelegenheid van een wissen dood gered door het manmoedig gedrag van den heer C. C. Smith alhier.

Toen geen visschersprauw het durfde wagen om de ongelukkige schipbreukelingen te redden, begaf Smith zich in de havensloop, worstelde tot 3 malen door de woedende branding heen en bragt allen behouden aan wal.

De Maatschappij tot Nut van het Algemeen besloot dien edelen menschenvriend voor dit heldenfeit een aandenken te geven, bestaande in een gouden horologie met ketting, het eerste voorzien van eene toepasselijke inscriptie.

Dit geschenk werd den heer Smith gisteren avond ten huize van den resident van den Bossche door de heeren van Eck en van Gennep, directeur en president van de afdeeling Soerabaja aangeboden.

Plegtig, welsprekend en treffend was de toespraak van den heer van Gennep, waarbij ZEd. den heer Smith uit naam der Maatschappij bedankte voor zijn manmoedig gedrag. Geroerd en aangedaan beantwoordde de heer Smith ZEd's toespraak, waarop de resident van den Bossche in korte en kernachtige bewoordingen zijne sympathie betuigde voor den edelen werkring der Maatschappij tot Nut van het Algemeen.

Den vorigen avond hadden de ingezetenen van Bezoeki den heer Smith eene partij aangeboden in den dalem van den regent, in de hoop dat de uitreiking van het horologie bij die gelegenheid zou plaats vinden; die hoop werd echter verijld, doordien de reis van de heeren van Gennep en van Eck door aanhoudende tegenwinden vertraagd was geworden.

Dit belette echter niet dat deze partij, opgeluisterd door eene talrijke schaar van Bezoekische schoonen, tot laat in den nacht werd voortgezet.

Het mag niet onvermeld blijven dat na de schoone taal van den heer van Gennep en den resident van den Bossche het aanwezig publiek zoo zeer doordrongen is geworden van het edel doel der Maatschappij tot Nut van het Algemeen, dat allen eenparig de eer verzochten, als leden dier instelling te worden opgenomen. (Oost-Post.)

Padang, 17 Mei. Vrijdag den 10den dezer werd alhier op den weg, loopende van het Residentie bureau naar de strandbatterij (Kampong Sebla) een rondventer van den Chineschen broodbakker door inlandsche militairen aangevallen. De aangevallene heeft een bouw langs het hoofd bekomen, waardoor een oor bijna geheel werd afgekap. De oorzaak schijnt toegeschreven te moeten worden aan een verlangen om dien man zijn brood en ontvangen penningen te ontnemen.

In een oogenblik na het slaan der tong-tong wa het garnizoen en de schutterij in de wapens.

De misdadigers zijn gevat en bevinden zich in verzeerde bewaring, de gewonde is naar het hospitaal gebracht, doch moet naar wij vernemen reeds bezweken zijn.

— In den loop dezer week werden alhier weer op twee onderscheidene plaatsen diefstallen gepleegd als: een in het logement, een bij den heer T. en ten huize van den heer F. . . werden daartoe pogingen gedaan.

Wij hopen dat het den ijver der politie zal mogen gelukken de misdadigers op het spoor te komen.

Fort de Kock, 15 Mei. De drukkende hitte is hier eenigzins geweken; de regens zijn een weinig doorgelopen. Te Titi gaat men ijverig voort met het doen springen van rotsblokken of groote steenklompen. De cultuur opziener is derwaarts vertrokken, om zich in de kunst van petardieren te bekwamen, ten einde, des vereischt wordende, de daar gedetacheerde en met dat werk belaste korporaal steenhouwer af te lossen.

— Heden arriveerde alhier Dr. Helmknapp, wiens plaatsing te F. d. K. algemeen genoegeen doet. De roep zijner kunde, activiteit en belangloze dienstvaardigheid, is dien verdienstelijken D. v. Gez. vooruitgeschald.

Padang, 24 Mei. Maandag den 20 Mei werd alhier wederom eene hevige aardbeving gevoeld, die in levigheid de schudding van den 16den Februarij verre overtrof. Er werden twee schokken waargenomen, waarvan de tusschenpozing ruim eene minuut aanhield, terwijl de aarde gedurende dien tijd in een zacht golvende beweging bleef.

— Diefstallen blijven aan de orde van den dag.

Doekoe, 20 Mei. Heden had alhier omstreeks 10 minuten na 12 uur, des voormiddags, eene hevige aardbeving plaats. Naar ons gevoelen was de schok nog heviger dan van den 16den Febr. jl.

— Op den 11den dezer is alhier een militair arrestant aangebragt, welke des nachts is ontvlugt. Genoemde arrestant heeft zich tegen de politie te Padang verzet en heeft daardoor eenige wonden bekomen, welke het noodzakelijk maakten dat hij naar het Hospitaal werd vervoerd. Naar wij vernemen, moet hij twee dagen daarna overleden zijn.

Padang-Pandjang, 20 Mei 1861. Heden nacht had hier eene stoute diefstal plaats. Van Fort de Kock was f 30,000 gezonden voor Solok; deze som te Padang Pandjang aangekomen werd voor een nacht bewaard in de benting, in het artillerie magazijn. Twee schildwachten zijn in die fort geplaatst en daarenboven nog eene wacht bestaande uit eenige javaansche soldaten. In den afgelopen nacht is men door ondergraving binnen het magazijn gekomen en heeft men twee kistjes met geld ontvreemd, bedragende de gestolene som 4000 gulden.

Onmiddellijk na de ontdekking van dezen brutalen diefstal zijn de doeltreffendste maatregelen genomen, met dat gevolg, dat men reeds twee duizend gulden heeft teruggevonden, zijnde dat kistje begraven in een modderpoel, het tweede kistje is men ook magtig geworden, echter ledig.

De daders kent men nog niet, echter bestaat er eenig grondig vermoeden dat Javaansche soldaten aan dit feit schuldig zijn.

De Merapi blijft nog steeds aan het rooken, ofschoon niet zoo sterk als in de vorige maand. Van tijd tot tijd voelt men ligte aardbevingen, doch op den 2den Pinksterdag had er eene vrij sterke plaats.

Fort de Kock, 20 Mei. Heden morgen omstreeks 1/4 voor 12 uur deed zich eenekleinaardschudding gevoelen, welke gevolgd werd van een zeer fijnen stofregen en voorts van eene verfrissende regen- en onweersbui.

Nog meldt men van Natal dat de aardschuddingen aldaar steeds blijven aanhouden.

Paaja Combo, 15 Mei. Heden ochtend vertrok van hier naar Fort de Kock de heer Dr. Helmkampf na een ruim 4jarig verblijf. Als een bewijs der achting en vriendschap die ZEd. van allen mogt verwerven moge zeter strekken, dat een groot aantal logezeten, zowel Europeanen als Inlanders, ZEd. tot bij Titi uitgeleide heeft gedaan.

De Rijst-velden stonden in deze streken zeer gunstig en beloven een voordeeligen oogst.

(Pad. N. en Adv. bl.)

OFFICIELE BERIGTEN.

No. 68.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Op de voordragt van onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën, van den 19den September 1860 La. H. no. 18.

In overweging genomen hebbende, dat het wenschelijk is te herzien de bestaande bepalingen omtrent de toelating in Nederlandsch-Indië van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijk gestelde personen.

Gelet op art. 105 tweede lid van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij de wet van 2 September 1854, (staatsblad no. 129).

Den Raad van State gehoord, (advies van den 19den October 1860, no. 3);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 25 October 1860, La. H. no. 27.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijk gestelde personen, geene ingezetenen van Nederlandsch-Indië zijnde, worden bij hunne aankomst aldaar, aanvankelijk toegelaten in de voor den algemeenen handel geopende havens, op den voet in de vijf volgende artikelen bepaald.

Art. 2. De aanvankelijke toelating geschiedt door of van wege het hoofd van het plaatselijk bestuur, op een regelmatig paspoort, afgegeven of gevisseerd door of van wege den Minister van Koloniën of door een Nederlandschen diplomatieken of consulaire agent.

Art. 3. Ook het besit van andere geleibrieven kan de toelating wettigen, mits er uit blijke wie de houder is en van waar en met welk doel hij in Nederlandsch-Indië komt.

Art. 4. Zelfs kunnen de nieuw aangekomenen worden toegelaten op eenvoudige aanmelding van hunne personen, met opgave wie zij zijn en van waar en met welk doel zij in Nederlandsch-Indië komen.

In dit geval kan gevorderd worden een bewijs van bekendheid, door twee ter goeder naam staande ingezetenen van Nederlandsch-Indië geteekend.

Art. 5. Tot bewijs der aanvankelijke toelating wordt aan den nieuw aangekomene, zoo hij het verlangt, eene toelatingskaart uitgereikt.

Art. 6. De toelatingskaarten en de daarmede gelijk staande mondelinge toelatingen zijn geldig voor den tijd van zes maanden.

Art. 7. Tot langer verblijf wordt, behoudens het bepaalde bij art. 13, vereischt eene schriftelijke vergunning tot inwoning, te verlenen op Java en Madura door den Gouverneur-Generaal, elders door den hoogsten gewestelijken gezaghebber.

Art. 8. Tot bekoming van vergunning tot inwoning wordt van den belanghebbende gevorderd:

1o. dat hij voldoende of voldaan hebbe aan de vereischten bij een der artikelen 2, 3 of 4 gesteld.

2o. a. dat hij ten genoegen van den hoogsten gewestelijken gezaghebber hebbe doen blijken genoegzame middelen van bestaan te bezitten of door werkzaamheid te kunnen verkrijgen:

dan wel,

b. dat hij overlegge een borgtocht van twee ter goeder naam staande ingezetenen van Nederlandsch-Indië, voor de kosten, die zijn verblijf in Nederlandsch-Indië of zijne terugzending wegens onvermogen, te eeniger tijd binnen de drie jaren na zijne aankomst, aan het gouvernement mogt veroorzaken, of, zoo hij een Nederlander is, een bewijs van den Minister van Koloniën, dat in Nederland een borgtocht van gelijke strekking is gesteld.

Is de belanghebbende een Nederlander dan wordt boven dien gevorderd, dat hij aantoonde voldaan te hebben aan zijne verplichtingen omtrent de nationale militie of daarvoor borgtocht te hebben gesteld.

Art. 9. Op eenvoudige aanmelding van hunne personen, worden tot inwoning toegelaten:

a. personen van 's Rijks wege naar Nederlandsch-Indië gezonden;

b. personen, die, na eervol ontslag uit 's lands dienst in Nederlandsch-Indië, aldaar wenschen gevestigd te blijven;

c. ontlagen militairen, beneden den rang van officier zijn echter gehouden te voldoen aan de vereischten bij het voorgaand artikel gesteld;

d. vrouwen, die hare echtgenooten vergezellen;

e. vrouwen, die hare ouders, zonen of broeders vergezellen;

f. minderjarigen, die hunne ouders of voogden vergezellen, of wier ouders en voogden in Nederlandsch-Indië verblijf houden;

g. personen in Nederlandsch-Indië geboren uit ouders aldaar gevestigd, mits zij niet langer dan zeven jaren van daar afwezig zijn geweest, of bij langere afwezigheid vóór het voleindigen van hun 24ste jaar aldaar terugkeeren. Zoo zij in Nederland gevestigd zijn geweest, en niet tot de onder de La. e vermelde personen behooren, wordt gevorderd, dat zij aantoonen voldaan te hebben aan hunne verplichtingen omtrent de nationale militie;

h. personen, door of van wege den Koning erkend als consul-generaal, consul, vice-consul of consulaire agent in Nederlandsch-Indië van eene vreemde mogendheid, alsmede hunne gezinnen.

De onder La. a, c en e vermelde personen, alsmede die onder La. b vermeld, met uitzondering van ontlagen militairen beneden den rang van officier, behoeven zelfs geene schriftelijke vergunning van den Gouverneur-Generaal of den hoogsten gewestelijken gezaghebber.

Voor consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten geldt als bewijs de mede onderteekening van hun exequatur of de goedkeuring van hunne benoeming door den Gouverneur-Generaal.

Art. 10. De vergunningen tot inwoning aan Nederlanders verleend, geven, behoudens de bijzondere bepalingen ten aanzien der residentien Djokjokarta, Soerakarta en Madura, de bevoegdheid, om zich te vestigen overal, waar een gouverneur, resident of assistent-resident gevestigd is.

Tot vestiging elders wordt eene nadere vergunning van den

hoogsten gewestelijken gezaghebber vereischt, tenzij de Gouverneur-Generaal-zelf die vergunning verleene.

Art. 11. De vergunningen tot inwoning aan vreemdelingen verleend, geven de bevoegdheid, om zich in alle voor den algemeenen handel geopende havens te vestigen.

Tot vestiging elders wordt eene nadere vergunning van den Gouverneur-Generaal vereischt.

De nadere vergunningen kunnen, in het belang der openbare rust en orde, ten allen tijde door hem worden ingetrokken.

Van het verlenen en van het intrekken derzelfde doet hij jaarlijks verslag aan den Minister van Koloniën.

Art. 12. Behouders het bepaalde in het derde lid van het voorgaand artikel en behoudens het geval van aanvraag om uitlevering van een vreemdeling, ter zake van desertie of ander misdrijf, kunnen vergunningen tot inwoning alleen worden ingetrokken in de gevallen en op de wijze, vermeld bij de artikelen 45 en 46 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië.

Art. 13. Personen in Nederlandsch-Indië aankomende met het doel om er te reizen, kunnen daartoe vergunning bekomen op Java en Madura van den Gouverneur-Generaal, elders van den hoogsten gewestelijken gezaghebber, mits zij voldoende of voldaan hebben aan de vereischten bij een der artikelen 2, 3 of 4 gesteld.

Die vergunningen zijn geldig voor den tijd van zes maanden, maar kunnen verlengd worden.

Zij kunnen in het belang der openbare rust en orde, ten allen tijde door den Gouverneur-Generaal worden ingetrokken.

De hoofden van plaatselijk bestuur in de voor den grooten handel geopende havens zijn bevoegd aan nieuw aangekomenen voorloopige vergunningen tot reizen uit te reiken. Deze zijn geldig voor den tijd van hoogstens één maand.

Art. 14. Wanneer de in art. 1 bedoelde personen de aanvankelijke toelating of de vergunning tot inwoning of tot reizen niet kunnen bekomen, of wanneer de verlenging wordt geweigerd, zijn zij gehouden Nederlandsch-Indië te verlaten.

Art. 15. Het zegelregt van de vergunningen tot inwoning en tot reizen bedraagt één gulden.

De toelatings-kaarten, de nadere vergunningen, vermeld in de artikelen 10 en 11, en de voorloopige vergunningen tot reizen worden kosteloos uitgereikt.

Art. 16. Bij het in werking treden dezer verordening vervallen alle vroegere hierbij niet gehandhaafde bepalingen omtrent de toelating in Nederlandsch-Indië van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen.

Zij die krachtens die vroegere verordeningen zijn toegelaten, behouden niet te min de daaruit voortvloeiende bevoegdheid.

De toelating van Nederlanders of vreemdelingen in die gedeelten van Nederlandsch-Indië waar het regt van zelfbestuur aan de inlandsche vorsten en volken is gelaten, wordt, waar zij, volgens de thans voor die gedeelten geldende regels, was vrijgelaten, door de tegenwoordige verordening niet beperkt.

Art. 17. De Gouverneur-Generaal regelt wat tot de uitvoering dezer verordening vereischt wordt, en bepaalt het tijdstip waarop zij in werking treedt.

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit Ons besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's GRAVENHAGE, den 27sten October 1860.
WILLEM.

De Minister van Staat,
Minister van Koloniën,
ROCHUSSEN.

Accordeert met deszelfs origineel:
De fd. Secretaris Generaal bij het
Ministerie van Koloniën,
J. LOUDON.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië (den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord), dat deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië worde geplaatst, en dat daarvan, voor zoo veel noodig, vertalingen in de inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelaat verder alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justiciëren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving van het bovenstaande Koninklijk besluit de hand te houden, zonder oogluking of aanzien des persoons.

Gedaan te BUITENZORG, den 29sten Mei 1861.

CHS. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris.
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 40.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, willende overgaan tot de vaststelling der voorschriften tot regeling der uitvoering van het Koninklijk besluit dd. 27 October 1860 no. 68 (staatsblad 1861 no. 40) betreffende de toelating in Nederlandsch-Indië van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen, met daarbij behoorende modellen; lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Onverminderd het bepaalde bij art. 2 van het besluit van 23 Maart 1837 no. 2 (staatsblad no. 7), zijn Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen, geene ingezetenen van Nederlandsch-Indië zijnde, op eene boete van f 25 (vijf en twintig gulden) verplicht, binnen drie dagen na hunne aankomst in eenige haven van Nederlandsch-Indië, zich bij het hoofd van het plaatselijk bestuur aan te melden, onder vertoon van hunne paspoorten of geleibrieven, en met opgave van het doel hunner komst.

Art. 2. Bijaldien de personen, in het vorig artikel bedoeld, zulks verlangen en daartegen geene bedenkingen bestaan, wordt hun terstond eene toelatingskaart, met of zonder eene voorloopige vergunning tot reizen, uitgereikt.

Art. 3. De vergunning tot reizen en die tot inwoning in Nederlandsch-Indië, worden aangevraagd door tusschenkomst van het hoofd van het gewest, binnen hetwelk de haven gelegen is; waar de personen, bedoeld in art. 1, aanvankelijk zijn toegelaten.

Bij het verzoek om vergunning tot inwoning, wordt behalve in de gevallen waar zulks noodig is, de aantooning, dat voldaan is aan de voorschriften omtrent de nationale militie, ook nog overgelegd het bewijs, dat de verzoeker genoegzame middelen van bestaan bezit, of door werkzaamheid verkrijgen kan, dan wel de borgtocht, vermeld bij art. 8 § 2b van het Koninklijk besluit dd. 27 October 1860, no. 68, (staatsblad 1861, no. 40.)

Het bewijs of de borgtocht, hierboven bedoeld, wordt niet gevorderd van vrouwen, die hare ouders, zonen of broeders vergezellen, noch van meerderjarige personen, in Nederlandsch-Indië uit aldaar gevestigde ouders geboren, die niet langer dan zeven jaren van daar zijn afwezig geweest, of binnen het jaar na hunne meerderjarigheid aldaar terugkeeren.

Art. 4. De personen, die krachtens het voorlaatste lid van art. 9 van het Koninklijk besluit van 27 October 1860, no. 60 (staatsblad 1861, no. 40), tot inwoning van Nederlandsch-Indië zonder bijzondere vergunning van den Gouverneur-Generaal of van den hoogsten gewestelijken gezaghebber gerechtigd zijn; zijn verplicht voor het hoofd van het plaatselijk bestuur de hoedanigheid, waaraan dit regt verbonden is, te staven.

Art. 5. De beschikking, waarbij de hoogste gewestelijke gezaghebbers aan Nederlanders de vergunning weigeren, om zich te vestigen op plaatsen, waar geen gouverneur, resident of assistent-

resident gevestigd is, of welke niet voor den algemeenen handel open gesteld zijn, wordt met redenen omkleed.

Van de beschikking is hooger beroep toegelaten bij den Gouverneur-Generaal.

Door den Gouverneur-Generaal bekrachtigd zijnde, is zij ook voor de opvolgers der gezaghebbers, van wie oorspronkelijk de weigering is uitgegaan, verbindend.

Art. 6. Behoudens de bijzondere bepalingen, omtrent het reizen in enkele gedeelten van Nederlandsch-Indië vastgesteld, of nader vast te stellen, houdt de vergunning tot inwoning in Nederlandsch-Indië ook die tot reizen door Nederlandsch-Indië in zich.

Het vertoon ter plaatse van aankomst van de vergunningen tot inwoning of van die tot reizen, door den Gouverneur-Generaal of de hoogste gewestelijke gezaghebbers, krachtens art. 13 van het Koninklijk besluit van 27 October no. 68 (staatsblad 1861 no. 10) verleend, onthef den reiziger van de verplichting tot vertoon eener reispaas.

Art. 7. Het Koninklijk besluit van 27 October 1860 no. 68 (staatsblad 1861 no. 40) en deze verordening treden in Nederlandsch-Indië in werking op 1 Juli 1861.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst, en, voor zoo veel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelaat en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justiciëren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 29sten Mei 1861.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 41)

MODELLEN

behoorende bij de voorschriften tot regeling der uitvoering van het Koninklijk besluit van 27 October 1860, no. 68, betreffende de toelating in Nederlandsch-Indië van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen, vastgesteld bij ordonnantie van 29 Mei 1861, (staatsblad no. 41).

MODEL A.

(Vrij van Zegel.)

TOELATINGSKAART.

Ten blijke, dat N. N., geboren te oud jaren, laatst gewoond hebbende te en alhier op den 18 van aangekomen, met het schip gezagvoerder aanvankelijk in Nederlandsch-Indië is toegelaten, onder de voorwaarden, vermeld in het Koninklijk besluit van 27 October 1860, no. 68 (staatsblad 1861, no. 40), wordt hem ten bewijs uitgereikt den 18den

De (titel van het hoofd van plaatselijk bestuur.)
(Naamteekening.)
NB. Deze toelatingskaart is slechts geldig voor zes maanden.

MODEL B.

(Zegel van f 1.)

VERGUNNING TOT INWONING IN NEDERLANDSCH-INDIË.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, (voor Java en Madura.)

De (titel van den hoogsten gewestelijken gezaghebber buiten Java en Madura.)

Gelezen hebbende het verzoek van N. N., geboren te oud jaren, laatst gewoond hebbende te en op den 18 te aangekomen met het schip gezagvoerder van

Verleent aan N. N. voornoemd vergunning, om, onder de voorwaarden, vervat in het Koninklijk besluit van 27 October 1860, no. 68 (staatsblad 1861, no. 40), in Nederlandsch-Indië te wonen;

Voor Nederlanders:

Met vrijheid, om, behoudens de bijzondere bepalingen ten aanzien der Residentien Djokjokarta, Soerakarta en Madura, zich te vestigen overal waar een Gouverneur, Resident, of Assistent-resident gevestigd is.

Voor vreemdelingen:

Met vrijheid, om zich in alle voor den algemeenen handel geopende havens te vestigen.

Gegeven te den 18
De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,
(Naamteekening.)

De (hoogste gewestelijke gezaghebber.)
(Naamteekening.)

MODEL C.

(Vrij van Zegel.)

De (titel van den hoogsten gewestelijken gezaghebber). Verklaart, dat de persoon van geboren te oud jaren, laatst gewoond hebbende te en in Nederlandsch-Indië zich wenschte te vestigen, als te zijnen genoegen heeft doen blijken genoegzame middelen van bestaan te bezitten, of door werkzaamheid te kunnen verkrijgen. den 18 De (titel van den hoogsten gewestelijken gezaghebber).

Naamteekening.)

MODEL D.

(Zegel van f 1.)

ACTE VAN BORGTOGT.

Wij ondergeteekenden van beroep wonende te en van beroep wonende te verklaren ons te stellen als borgen ten behoeve van het gouvernement van Nederlandsch-Indië voor oud jaren van beroep laatst gewoond hebbende te welke zich in Nederlandsch-Indië wenscht te vestigen.

Wij verbinden ons, bijaldien aan voormelden vergunning tot inwoning in Nederlandsch-Indië wordt verleend, hoofdelijk en onder afstand van de voorregten van uitwinning en schuldsplijting, om alle kosten, welke het verblijf van in Nederlandsch-Indië, of zijne terugzending wegens onvermogen te eeniger tijd binnen de drie jaren na zijne aankomst aan het gouvernement mogt veroorzaken, op de eerste aanmating als eigen schuld aan hetzelfde te sullen terug betalen en voldoen, alles onder verband als naar regten.

den 18
De (titel van het hoofd van het plaatselijk bestuur.)

MODEL E.

(Vrij van Zegel.)

NADERE VERGUNNING TOT VESTIGING.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië (voor Nederlanders en Vreemdelingen.)

De (hoogste gewestelijke gezaghebber voor Nederlanders.)

Gelezen hebbende het verzoek van N. N. krachtens de vergunning, hem daartoe verleend bij beschikking van tot inwoning in Nederlandsch-Indië toegelaten,

Verleent aan N. N. vergunning, om, onder de voorwaarden, ver-
vat in het Koninklijk besluit van 27. October 1860 no. 68, (staats-
blad 1861 no. 40), zich te vestigen in . . . of te . . .
Gegeven te . . . den . . . 18 . . .
Namens den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië:
De Algemeene Secretaris,
(Naamteekening.)
De . . . (hoogste gewestelijk gezaghebber),
(Naamteekening.)

MODEL F.
(Zegel van f 1.)

VERGUNNING TOT REIZEN.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië (voor Java en
Madura).
De . . . (hoogste gewestelijke gezaghebber buiten Java en Ma-
dura).
Gelezen hebbende het verzoek van N. N. geboren te . . .
oud . . . jaren, laatst gewoond hebbende te . . .
te . . . aangekomen met het schip . . . en aldaar
gesagvoerder . . . van . . .
aanvankelijk toegelaten,
verleent aan N. N. voornoemd vergunning tot reizen in Neder-
landsch-Indië.
Gegeven te . . . den . . . 18 . . .
Namens den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië:
De Algemeene Secretaris,
(Naamteekening.)
De . . . (hoogste gewestelijke gezaghebber buiten Java en
Madura).
(Naamteekening.)
NB. Deze vergunning is geldig voor den tijd van zes maanden.

MODEL G.
(Vrij van Zegel.)

VOORLOOPIGE VERGUNNING TOT REIZEN.

De . . . (hoofden van plaatselijk bestuur in de voor den
grooten handel geopende havens).
Gelezen hebbende het verzoek van N. N. geboren te . . .
oud . . . jaren, laatst gewoond hebbende te . . .
te . . . aangekomen met het schip . . . en aldaar
gesagvoerder . . . van . . .
aanvankelijk toegelaten,
verleent aan N. N. voornoemd voorloopige vergunning tot reizen
in Nederlandsch-Indië.
Gegeven te . . . den . . . 18 . . .
Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur,
(Naamteekening.)
NB. Deze vergunning is geldig voor ééne maand.
Mij bekend:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

IN NAAM DES KONINGS! DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH- INDIË.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;
Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!
doet te weten:

Dat Hij, het wenschelijk achtende, aan den civielen gezaghebber
van Baloe (Midden-Timor) te Atapoepoe eenige regtmagt toe te
kennen, tot betere handhaving der politie aldaar,
zettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op
het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;
Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

Art. 1. De handhaving der politie is op 's Gouvernements grond-
gebied van Atapoepoe opgedragen aan den civielen gezaghebber.
Voor zoo veel de Chinesche bevolking aldaar betreft, wordt
hij daarin bijgestaan door het hoofd dier natie, en heeft hij verder
daartoe de vrije beschikking o er de voor Atapoepoe toegestane
tolbedienden of mata-matas.

Art. 2. Buiten het gebied van Atapoepoe blijft de uitoefening
der politie overgelaten aan de regenten der verschillende landschap-
pen, aan welke volgens de bestaande kontrakten het regt van zelf-
bestuur is gelaten.

Art. 3. Buiten de misdrijven, welke op het grondgebied van
Atapoepoe mogen worden begaan en door den landraad te Koe-
pang of door den raad van justitie te Soerabaja moeten worden
bereg, vereffent de civiele gezaghebber plaatselijk alle kleine met
de uitoefening der politie in dadelijk verband staande geschillen
tusschen de personen, gevestigd op het grondgebied van Atapoepoe,
en ook tusschen zoodanige personen, daar buiten in de regent-
schappen onder Nederlandschen invloed staande, gevestigd, welke
niet tot het onmiddelijk gezag der regenten behooren.

Klagen door personen, onmiddelijk aan de regenten ondergeschikt,
tegen personen, aan 's Gouvernements onmiddelijk gezag onder-
worpen, worden eveneens door hem beslist, doch omgekeerd, ver-
wijst hij de klagen tegen personen, niet op het grondgebied van
Atapoepoe gevestigd en aan de regenten onmiddelijk ondergeschikt,
naar de regenten.

Art. 4. Behalve geldboeten, de som van vijf en twintig gulden
niet te bovengeaande, zijn de straffen, door den civielen gezagheb-
ber wegens overtredingen of vernisamen op te leggen, die voorko-
men in art. 28 der bepalingen ter regeling van eenige onder-
werpen van strafwetgeving, vastgesteld bij publicatie van 5 Febru-
arij 1848 (staatsblad no. 6).

Art. 5. Misdadigers op het grondgebied van Atapoepoe en ook
buiten dat gebied gevestigd, doch aan 's Gouvernements gezag on-
derworpen, moeten na aanhouding bij eerstvolgende gelegen-
heid met noodige verbalen van onderzoek en de getuigen aan den
resident worden opgezonden.

Onder de misdadigers, die na aanhouding naar Koepang moeten
worden opgezonden, zijn ook begrepen onmiddelijke onderdanen
van de regenten, die op het grondgebied van Atapoepoe misdrij-
ven begaan tegen het gouvernement en de personen of den eigen-
dom der personen, onmiddelijk aan 's gouvernements gezag onder-
worpen.

Voor zoodanige misdadigers moet de civiele gezaghebber de uitle-
vering van de regenten verzoeken, op grond van het overeengeko-
mene bij art. 13 van de op 9 Junij 1756 geslotene akte van ver-
band en voorwaarden met de regenten op Timor.

Art. 6. Kleins geschillen tusschen de pachters of onderpachters
of hunne vertegenwoordigers en andere personen op het grondge-
bied van Atapoepoe, worden door den civielen gezaghebber ad-
ministratief in der minne, bij wege van vergelyk, afgedaan.
Overtredingen der pachtvoorwaarden op dat gebied worden voor
den bevoegden regter gebragt.

Art. 7. Deze ordonnantie treedt in werking met den dag,
waarop het staatsblad van Nederlandsch-Indië, waarin zij is opge-
nomen, te Atapoepoe ontvangen wordt.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in
het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst, en, voor zooveel
noodig, in de inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelaat en beveeld voort, dat alle hooge en lage collegien en
ambtenaren, officieren, en justiciëren, ieder voor zooveel hem aan-
gaat, aan de strikte naleving deser de hand zullen houden, son-
der oogluiking of aansien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 29sten Mei 1861.

Chs. F. PAHUD,
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Staatsblad no. 24.)

Civiel Departement.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende be-
schikkingen genomen:

Door den Directeur van Financien, gedurende de maand April 1861.

Benoemd:

Tot eerste klerken bij de directie van financien, de klerken bij
dat bureau J. F. H. Beijnon, W. L. Bruno en J. C. W.
Kuhr.

Door den Directeur der Produkten en Civiele Magazijnen, gedu-
rende de maand April 1861.

BIJ 'S LANDS HOUTSTAPELPLAATS TE BOENGA.

Benoemd:

Tot derden opziener, de eerste klerk bij die stapelplaats J. H.
van Harling.

BIJ DE AFDEELING TELEGRAFIE.

Ingetrokken:

De benoeming van N. G. A. van Abcoude en A. F. C. Buck-
man, tot leerling-telegrafisten.

Benoemd:

Tot leerling-telegrafisten G. F. T. Ziedses des Plantes en J.
Bisdorn; met bepaling, dat zij voorloopig werkzaam zullen
zijn op het telegraaf-kantoor te Weltevreden.

Door den Directeur der Burgerlijke openbare werken, gedurende
de maand April en Mei 1861.

Overgeplaatst:

Van Banjoewangi naar Ternate, ter hoofdplaats van dien naam,
de opziener der derde klasse C. F. Welker.
Van Soerabaja, naar Banjoewangi, ter hoofdplaats van dien naam,
de opziener der derde klasse J. H. Buiften.

Van Samarang naar de hoofdplaats Soerabaja, de elfde opziener
K. L. E. Gerard.

Van Blinjoë naar Muntok (residentie Banka), de opziener der
derde klasse B. C. Lammerding.

Door de Hoofdc commissie van Onderwijs in Nederlandsch-Indië
gedurende de maand Mei 1861.

Ontslagen:

Op verzoek, wegens ziekte, eervol, uit zijne betrekking, de
onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Magelang,
L. van den Bor jr.

Eervol, uit zijne betrekking, de kweekeling aan de gouvernements
lagere school te Samarang P. W. F. Voorneman.

Eervol, uit zijne betrekking, de kweekeling aan de gouvernements
lagere school te Grisseë A. H. J. Nicolaesz.

Benoemd:

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Magelang,
de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst J. H. Beddigs.

Tot derden onderwijzer aan de Protestantsche weeshuischool te
Samarang, de ondermeester aan de gouvernements eerste
lagere school te Weltevreden J. Bekbergen.

Tot kweekeling aan de gouvernements eerste lagere school te Sama-
rang, W. C. van den Worm.

Tot kweekeling aan de Gouvernements lagere school te Bandjer-
massing, H. G. A. Hennevelt.

Door den Resident van Pekalongan, gedurende de maand
Mei 1861.

Benoemd:

Tot griffier bij den landraad te Pekalongan, de eerste klerk op
het residentie-kantoor aldaar, K. Martherus.

Tot eersten klerk op et residentie-kantoor te Pekalongan, de
klerk op het bureau der tweede waterstaatsafdeeling te Tagal
J. Martherus.

Militair Departement.

Bevorderd:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot luitenant-kolonel, directeur van den artillerie-constructiewinkel
te Soerabaja, de majoor J. L. Lindworm, thans komman-
dant der artillerie ter Sumatra's Westkust.

Tot majoor, de kapitein der artillerie J. G. A. Kempees, adju-
dant van den kommandant van het leger en tot dus verre als
zoodanig à la suite gevoerd bij zijn wapen.

BIJ HET CORPS GENIE EN SAPPEURS.

Tot kapitein, de eerste luitenant A. J. H. van Kappen.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant A. W. Nolkhenius;
beiden van het corps.

Gesteld:

Op non-activiteit, de kapitein der infanterie H. C. L. Weijtingh.

Marine Departement.

Door den Chef van het beheer der Gouvernements Schoeners en
Kruisbooten zijn gedurende de maand Mei 1861 de volgen-
de beschikkingen genomen.

BIJ HET PERSONEEL.

Benoemd:

Tot eerste stuurlieden, P. van der Leeuw en J. C. van Olhoff,
beiden laatstelijk stuurlieden op koopvaardij.

ADVERTENTIE.

POSTKANTOOR.

De Directeur der Posterijen herinnert bij deze belanghebbenden,
dat de tweede mailstoomer in Junij den 15den zullende vertrekken,
de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het Postkantoor
te Weltevreden zullen worden gesloten op

Vrijdag den 14den Junij aanst:

des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, ens.
enz., benevens voor Banka, Palembang en Riouw.

Op Donderdag den 6 Junij aanst, zullen postpakketten worden
gesloten voor

Makassar, Timor-Koepang,
Delhi en de Molukken.

te verzenden met een der stoomschepen van W. Cores de Vries.

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden besorgd
te Weltevreden tot 's avonds om 5 uur, in de stad tot 4 uur.

Op Vrijdag den 7 Junij aanst, zullen postpakketten worden
gesloten voor

Bililiton, Pontianak en Singkawang,

te verzenden met een der stoomschepen van W. Cores de Vries.
De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden be-
sorgd te Weltevreden tot 's avonds 5 uren, in de stad tot 4 uren.

De ingenieur 1ste klasse, chef der 1ste waterstaats afdeeling,
maakt bij deze bekend, dat op Zaterdag den 8sten Junij e. k.
ten 9 uur des ochtends ten zijnen kantore in de stad uitbesteding
zal worden gehouden voor het daarstellen van 15 waterputten.
Liggende van heden af bestek en voorwaarden op bovengenoemd
kantoor ter insage.

De assistent-resident van Buitenzorg maakt bij deze bekend,
dat de uitbesteding, bekend gemaakt in de Javasche courant van
den 22sten en 23sten Mei no. 41 en 42, in stede van op Zatur-
dag den 8sten op Woensdag den 13den, Junij aanstaande zal
plaats hebben.

Vendutien.

Donderdag 6 Junij
Voor het commissiehuis van Van Slooten Morgan & Co.
en

Houtvendutien door Cassalette & Co.
Vrijdag 7 Junij
Voor het woonhuis van den heer Beraff, door van Slooten,
Morgan & Co.

en
Voor het commissiehuis van Cassalette & Co.
Maandag 10 Junij
Voor het commissiehuis van John Pryce & Co.
Dingsdag 11 Junij
Voor het commissiehuis van Abeelen Dennison & Co.
Woensdag 12 Junij
Houtvendutien door John Pryce & Co.
Donderdag 13 Junij
Voor het commissiehuis van Riet & ter Gouw
Vrijdag 14 Junij
Voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

BRITSCH-INDIË.

De Rainbow bragt van Serawak het berigt dat Sir
James Brooke door den Sultan van Brunei beves-
tigd is in zijne regten en aanspraken over het gebied
der Oija- en Muka-rivieren. Straits Times.

22 Mei. Het Britsch-Indisch leger zal over geheel
Indië aan Inlandsche troepen voortaan 185 regementen
tellen, waarvan elk 712 man zal sterk wezen met in-
begrip van alle officieren.

Sir William Dennison is van Calcutta den 13den
11. te Madras teruggekeerd.

Het dienst nemen als volontair in de nieuwe re-
gementen Linietroepen is over geheel Britsch-Indië,
bijna algemeen te noemen.

Er is iemand in commissie gesteld om een opgave
te leveren der districten in Bengalën geschikt voor de
Katoen-cultuur.

Eene openbare bijeenkomst (meeting) is te Sin-
gapore gehouden ter beraadslaging over de overdracht
van het bestuur der Strait-Settlements onder het on-
middelijk beheer der kroon.

De vergadering heeft de navolgende verklaringen uit-
gesproken:

1°. dat de inkomsten der Strait-Settlements vol-
doende zijn ter bestrijding der uitgaven.

2°. de steeds toenemende uitgaven tot militaire doel-
einden behooren niet door de Strait-Settlements gedra-
gen te worden; naardien zij strekken in het algemeen
belang van Engeland en geenszins in het bijzonder be-
lang der kolonie.

3°. dat het batig sijn geschat op £ 10,000 men dan
voldoende is ter bestrijding der kosten van onderhoud
voor 1200 man troepen voor de kolonie benoodigd.

4°. dat het in het belang van Engeland zoude zijn
in deze gewesten, dat de Gouverneur der Strait-Settle-
ments de bezoldiging genoot van H. M. vertegenwoor-
diger en Super-intendant des handels in den Oost-Indi-
schen Archipel.

30 Mei. Volgens de laatste mailberigten is de over-
brenging van de Strait-Settlements onder onmiddelijk
bestuur der Kroon eene afgedane zaak. Het bestuur
zal, naar men verneemt, volgender voege worden sa-
mengesteld. Singapore zal voortaan een Gouverneur
hebben; Malacca zal daaraan worden toegevoegd met
een minder ambtenaar aan het hoofd en Pinang zal
staan onder een Luitenant-Gouverneur. Singapore en
Pinang zullen ieder een regthab hebben, bestaande uit
de hoofdamtbanen en eenige aanzienlijke burgers.

De eenige nog niet uit den weg geruimde moeilijk-
heden worden veroorzaakt door de uitgaven besteed
aan militaire werken, welke het Indisch bewind niet
voor zijne rekening wil nemen, en welke derhalve
door het Indisch bestuur zullen behooren te worden
voldaan.

(Singapore Free Press)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Laatste Berigten.

De benoeming van een Gouverneur-Generaal heeft
nog geen plaats gehad. Men zegt dat de Heer van
Zuylen niet wensch is in aanmerking te komen.

De heer Loudon zou, zeide men, zijn ontslag hebben
genomen, de commissaris des konings in Zeeland, de heer
van Lijnden, tot gouv.-generaal benoemd zijn en de heer
Heemstra in zijne plaats tot commissaris, terwijl dan
de heer van Tets het departement van binnenlandsche
zaken zoude aanvaarden en de heer Lotsy dat van
financien.

De koning heeft naar gewoonte na Paschen zijn
jaarlijksch bezoek gebragt aan Nederlands hoofstad.

De watersnood op Java heeft in Nederland veel
gerucht gemaakt.

Het Nederlandsch-ministerie heeft bij monde van
den Heer mr. J. P. G. baron van Zuylen van Nijveldt
in de kamer den 23 April zijne geloofsbelydenis uit-
gesproken.

De Lord Kanselier der Schatkist, mr. Gladstone,
heeft tot ieders vreugde, maar ook tot ieders verba-
zing zijn budget voor het volgend jaar bekend ge-
gemaakt, sluitende met een surplus van £ 1,923,000.
en de vermindering voorgesteld der belasting op het
papier, en de reductie der income-tax met eene penny.

De woelingen in Polen nemen toe en is bij de
Kiew tusschen de militairen en de burgerij welken
tot een treffen gekomen.

— De bijdragen ter leniging van Beritsch-Indischen hongersnood hebben het cijfer van £ 70.000 bereikt.

— Lord Elgin is in Engeland aangekomen.
— Een pamflet in de vorm van een brief van den Hertog van Aumale aan Prins Napoleon is te Parijs verschenen en door de politie in beslag genomen, maar te laat.

— De Deensche voorstellen zijn door Holstein afgevozen. Het Deensch-Gouvernement gaat voort zich op voet van oorlog te brengen; de infanterie wordt verdubbeld.

— De Belgische kamers hebben een crediet verleend van 15.000.000 francs voor de artillerie.

— Rusland houdt zich onledig zes legercorpsen op voet van oorlog te brengen.

— Te St. Petersburg is een besluit openbaar gemaakt ten aanzien van den Chineesch-Russischen handel.

— Tusschen Garibaldi, Cavour en Cialdini heeft eene verzoening plaats gehad.

— De Paus is ernstig ongesteld geweest, spreekt van abdiquer en kardinaal Wisemann wordt genoemd als zijn opvolger met verblijfhouding te Londen.

— Spanje heeft bezit genomen van het Oostelijk gedeelte van St. Domingo.

— De opstand in Herzegowina duurt voort; een groot volksverloop heeft plaats van Bulgarije naar Servie.

— Een schrijven van Sir C. Wood aan Lord Canning nopens de Indigokwestie is openbaar gemaakt.

— In Oostenrijk zijn aan de Protestanten gelijke regten als aan de Catholiken toegekend.

— De Boheemsche landdag heeft den keizer uitgenoodigd zich te Praag als koning van Bohemen te doen kroonen.

— De vijandelijkheden in America hebben een aanvang genomen. De Secessionisten (Slavenstaten) hebben zich na een bombardement van veertig uren meester gemaakt van het fort Sumpter.

— Washington verkeert in een staat van groote spanning.

— Turkij schijnt zijn einde zeer nabij; een Russisch leger van 30.000 man is gevestigd bij de Pruth.

— Te Napels zijn hevige reactionaire pogingen in het werk gesteld ten gunste der Bourbons.

Turin, 24 April. Gisteren avond heeft te Milaan eene manifestatie ten gunste van Garibaldi plaats gehad. Een honderdtal vrijwilligers liepen door de straten en riepen: *Leve Garibaldi!* Men is er echter zonder inspanning in geslaagd de orde te herstellen.

In de kamer van afgevaardigden heeft de heer Mamiani heden de volgende motie voorgesteld: „De kamer verklaart plegtig, dat de nationale gardes in de zuidelijke provincien zich gedurende de jongste gebeurtenissen verdienstelijk jegens hun vaderland hebben gemaakt.”

— Na eene korte gedachtenwisseling werd die motie met bijna algemeene stemmen aangenomen.

In antwoord op eene interpellatie verklaarde de heer Minghetti dat de regering zich thans ijverig bezig houdt met de reorganisatie der nationale garde. — Aan den generaal Cosenz zal de betrekking van inspecteur dier garde worden opgedragen. Alleen aan de Napolitaansche nationale garde zijn reeds 93.000 geweren uitgereikt.

Tusschen Garibaldi, Cavour en Cialdini is eene volledige verzoening tot stand gekomen. — Garibaldi heeft eerst met Cavour en daarna met Cialdini een onderhoud gehad. Vervolgens is hij naar de villa Pallavicini vertrokken.

Parijs, 24 April. De *Pays* logenstraft het gerucht als zonden de Fransche troepen uit Rome teruggeroepen zijn.

Hetzelfde blad meldt dat een Russisch leger van 30.000 man aan de Pruth geconcentreerd is, met last om het oog te houden op de gevolgen der heerschende gisting in Europeesch Turkije. Oostenrijk heeft een gelijksoortigen maatregel genomen, maar zal zijne troepen de Turksche grenzen niet laten overtrekken.

Rotterdam, 25 April. De Oost-Indische landmail, loopende tot 16 Maart, is, blijkens de heden openbaar gemaakte telegrafische depeches, gisteren te Triest aangekomen.

— Naar men verneemt heeft de commissie, die zich te Rotterdam heeft geconstitueerd tot inzameling van gelden, ter leniging van de rampen der noodlijdenden door de overstromingen op Java, reeds meer dan f 25000 verzameld.

— Van de verschillende corpsen en wapens van het leger hier te lande, zijn weder een aantal vrijwilligers dier corpsen bij het leger in Oost-Indie overgegaan. De minister van oorlog laat dan ook niets onbeproefd om de werving voor gemeld leger zooveel mogelijk aan te moedigen en te bevorderen, hetgeen genoegzaam blijkt uit de veelvuldige detachementen suppletietroepen die binnen betrekkelijk korten tijd naar Java zijn vertrokken, meest allen zamengesteld uit Nederlandsche militairen, die reeds een geruimen tijd bij de corpsen hier te lande hebben gediend.

— De zeildag van Z. M. transportschip *Heldin* kommandant J. P. Toutenhoofd, naar Oost-Indie is bepaald op 12 Mei a. s.

— Men meldt uit Hellevoetsluis, 21 April. De zeildag van Z. M. schroefstoomschepen der 4e kl. de *Berkel* en de *Vecht*, onder bevel van de luitenants ter zee le kl van der Velde Erdbrink en Modderman, is bepaald op den 1 Mei aanstaande, beide met bestemming naar Batavia.

— Zr. Ms. korvet met stoomvermogen *Medusa* onder bevel van den kapt.-luit. ter zee J. Vos, komende uit Oost-Indie, is in den avond van den 23sten dezer ter reede van Vlissingen aangekomen.

POLITIEK OVERZICHT.

Met groot leedwezen vernam men hier te lande bij de aankomst van de laatste mail, de verwoestingen, die de overstromingen op Centraal Java hebben aangerigt. Het eerste denkbeeld was onmiddellijk zooveel hulp te bieden als men kon. Alle dagbladen deden als om strijd beroep op de Nederlandsche liefdadigheid, en alhoewel de commissien nog werkzaam waren tot inzameling der liefdegiften voor de ongelukkigen door de overstromingen, welke de provincien Gelderland en

Noord-Brabant hebben geteisterd, vond men onmiddellijk mannen bereid, om gelden te verzamelen tot leniging van den nood onzer Indische broeders. Reeds op den dag van de aankomst der mail vormde zich hier ter stede eene commissie tot inzameling van liefdegiften voor de ongelukkigen in Indie, welke bestaat uit de heeren: Mr. A. Bakker, voorzitter, B. W. Besier, penningmeester, F. 's Jacob, secretaris, J. W. Bunge, E. P. J. Driebeek, W. van Dam, D. Dorrepaal, J. Doornik, mr. A. Hoijack van Papendrecht, A. van Hoboken van Rhooen en Pendrecht en Baarland, M. P. Ketelaar, D. H. A. Kolff, J. Mees, J. W. L. van Oordt, J. J. van Overzee, J. Pluggers, L. Pincoffs, J. D. Frausen van de Putte, J. Rueb, W. Ruijs J.D.Zn, B. Suermont Wz. A. Vlierboom en M. Wijt. Dit voorbeeld werd nagevolgd te Amsterdam, waar de commissie is zamengesteld uit de heeren: van Eeghen en Co, Cramerus en Co, James Barge, Kreglinger en Co, H. en D. Rahusen, Bunge en Co., Gebr. Hartsen, Deichmann en von Rath, Wunderly en Co., Alstorpius en von Hemert, van Staphorst Lantz en Co, B. H. Schroder en Co, Granpré Molière en Co, Speugler en Co, O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente, J. J. A. Santiagens en Louis Biefait en Soon. Te 's Hage hebben zich twee commissien gevormd: eene bestaande uit Z. D. H. den Hertog Bernhard van Saxe-Weimar en de heeren J. J. Rochussen, G. L. Baud, J. C. Reijnt, A. de Kock, J. W. H. Smislaert; en eene uit de heeren Groen van Prinsterer, Mackay van Ophemert en Elout van Soeterwoude.

Wij twifelen er niet aan, dat alhoewel in de laatste bange dagen in ons land menig offer aan de liefdadigheid is gevraagd, de oogst voor Indie desniettemin de verwachting niet beschamen zal.

In de *Staatscourant* is de volgende bekendmaking verschenen:

„De koning heeft met bijzonder welgevallen gezien, dat terstond na het vernemen van de ontzettende rampen, waardoor een gedeelte van Java in Februarij II. is getroffen, zich hier te lande verschillende commissien hebben gevormd tot het opwekken der liefdadigheid van Nederlands ingezetenen, ten behoeve der slagtoffers van die rampen en tot het inzamelen van de vruchten dier edele pogingen, tot welk einde ook nog andere gelegenheden zijn opengesteld.

„Wenshende de overmaking der aldus bijeen te brengen gelden zooveel mogelijk te vergemakkelijken, heeft Z. M. den minister van kolonien gemagtigd om die gelden in ontvangst te nemen, ten einde in Nederlandsch-Indie onverwijd gulden voor gulden te worden uitgekeerd aan wien het behoort.”

De tweede kamer zal heden (Dingsdag) bijeenkomen. Men zegt, dat het ministerie een programma zal geven, hetwelk wij dan onder onze laatste berigten nog zullen kunnen opnemen.

Bij de op den 10den dezer plaats gehad hebbende verkiezing van twee leden voor de tweede kamer der staten-generaal in plaats van de heeren mr. J. P. P. baron van Zuijlen van Nijvelt en mr. P. H. Strens, die tot ministers benoemd zijn, heeft niemand de volstrekte meerderheid bekomen, zoodat er heden herstemmingen moeten plaats hebben, als:

In het kiesdistrict Zwolle: tusschen de HH. mr. J. P. A. graaf van Zuijlen van Nijvelt, gewezen minister van buitenlandsche zaken, die 484 en mr. A. van Naamen van Eemnes, die 346 van de 1491 uitgebragt geldige stemmen op zich vereenigden, en,

In het kiesdistrict Roermond tusschen de HH. mr. K. L. J. Cornelis, kantonregter te Weert, die 590 en het oud lid mr. J. B. Hengst, die 417 van de 1285 uitgebragte geldige stemmen bekwamen.

De koning heeft, gelijk dit jaarlijks na Paschen geschiedt, eenigen tijd in de hoofdstad doorgebragt en is daar met geestdrift ontvangen. Jammer dat er gedurende het verblijf van Z. M. eene verstoring der orde plaats greep, die echter niet de minste politieke betekenissen had.

Zekere A. J. O., directeur van een dienstbodenbureau, die sedert eenigen tijd veel kabaal heeft gemaakt op de beurs en daarvan herhaalde malen is afgedrongen, steeds bleef volhouden de beurs te bezoeken.

Den 13den dezer is hij gestompt, geschopt, geslagen, weer van de beurs gedrongen, ja, wat meer zegt, letterlijk er van geworpen, doch dit nam niet weg, dat O. den volgenden dag ter audientie is geweest, doch door de kamerheeren quasi is vergeten.

Den 15den was O. weer ter beurse, doch toen hij bemerkte dat het volk op den Dam en rond de beurs zamenschoolde, had hij den moed niet zich te verwijderen. Eindeijk kwam de politie hem ter hulp en toen het volk dit merkte, stond het in massa tegen de politie op en wel zoo hevig dat men handgemeen werd; de sabels werden getrokken en de politieagenten sloegen er duchtig op los, waardoor eene hevige schermtuiging plaats greep, die een zeer ernstig aanzien kreeg en ten gevolge had, dat verscheidene personen gewond werden.

De opstand was hevig en het volk scheen niet tot bedaren te komen; al grooter werd de massa, tot men eindelijk genoodzaakt was militaire hulp in te roepen. — Weldra verscheen dan ook een escadron dragonders, gekonum. door een offic., die het volk met getrokken sabel uiteendreven en O. onder sterk geleide naar de Spinhuissteeg, waar een bureau van politie is gevestigd, bragten. Daarna werden de gevatte belhamels in de hoofdwacht bewaard, tot dat de volksbeweging wat verminderd was; het escadron verzamelde zich en die belhamels werden onder zeer sterk geleide van politiedienaars en dragonders en zwaar geboeid naar de Oude Brugsteeg, waar ook een politiebureau gevestigd is, gebragt.

De opstand was groot, en er is menige glasruit ingelopen, voetgangers vertrappt en bij al die beweging heeft Z. M. meer dan een half uur voor de ramen van zijn paleis naar dezen volksoploop gekeken. De zaak is daarmede echter afgeloopen, men heeft er verder niets meer van gehoord.

De minister van kolonien heeft afwijzend beschikt op het adres der reeders, om het besluit omtrent de vermindering der vrachten van de N. H. M. met de 15 pCt. voor avarij en kaplaken niet uit te voeren.

Algemeen Overzicht.

Rotterdam, 25 April. Men weet dat de regering van koning Victor Emanuel in der tijd het leger van Zuidelijk Italie dat uit vrijwilligers bestond, die onder Garibaldi gediend hebben, heeft ontbonden, met vergunning aan de soldaten om dienst te nemen in het gewone leger, van welke vergunning slechts een zeer spaarzaam gebruik werd gemaakt. Dit besluit maakte het ongenoegen van Garibaldi en zijne officieren gaande, die natuurlijk buiten dienst geraakten, zoolang zij geen nieuwe benoeming hadden. Het was echter niet hierom dat de maatregel hun onvoldaan liet; de grond lag in geheel iets anders; zij wilden het zuidelijk leger als afzonderlijk corps op de been houden — het leger, dat bekend is voor geene staatkundige moeilijkheden terug te deinnen — en daardoor de mogelijkheid van een nieuwen oorlog tot verovering van Venetie vergrooten. Graaf Cavour zag dit in en daar hij thans juist van gevoelen is, dat voor het bezit van Venetie en Rome alleen de diplomatieke weg moet ingeslagen worden, en wat Rome betreft vooral in overeenstemming met Frankrijk, kon hij dit leger niet wel laten bestaan, zonder het land aan vele gevaren bloot te stellen. Het motief heette intusschen te zijn, dat het met de militaire eenheid strijdt, twee in hunne organisatie geheel van elkander afgescheidene legers te hebben, terwijl de minister voorts op het ondoenlijke wees, om het zoo groote aantal officieren, die in het zuidelijke leger hunne graden verworven hadden, in het gewone leger, met behoud van hun rang, in te lijven, daar alsdan de verhouding verbroken werd tusschen de officieren van het gewone en die van het voormalige leger, alsook tusschen de officieren en soldaten. Om echter de ontevredenheid van Garibaldi een weinig tot bedaren te brengen, heeft graaf Cavour voor eenige dagen besloten drie divisien uit de voormalige vrijwilligers zamen te stellen, en wel als een afzonderlijk corps, waarover drie der generaals van Garibaldi het bevel zouden voeren. Doch dit was noch voldoende voor Garibaldi, noch voor een deel der zijnen. Geheel onverwachts vernam men toen, dat hij, krachtens zijn mandaat als afgevaardigde, het initiatief had genomen bij de kamer van afgevaardigden tot indiening van een ontwerp tot 's lands wapening. Dit ontwerp bestaat in de mobilisatie der nationale garde, zamengesteld uit alle manschappen van 18 tot 35 jaren, die niet reeds in het leger, of op de vloot dienen. Om dit ontwerp zelf te verdedigen verscheen hij den 18den April, hoewel nog niet geheel bevrijd van eene ongesteldheid, in de kamer van afgevaardigden. Zijne verschijning was voor zijne aanhangers het sein tot luidruchtige teekenen van bijval. De heer Ticasoli, voormalig gouverneur van Toskane, begon met eene interpellatie aan de regering, waarom zij was overgegaan tot de ontbinding van het zuidelijk leger, dat zich zoo verdienstelijk jegens het land had gemaakt.

De regering verdedigde dien maatregel op grond van bovengenoemde motief. Toen nam Garibaldi het woord en gispte het ministerie in hevige mate, zoo zelfs, dat hij zich beleedigende uitdrukkingen tegen hetzelfde, of liever tegen graaf Cavour, veroorloofde. Eene opschudding volgde; graaf Cavour protesteerde en de zitting moest een korten tijd gestaakt worden. Bij de hervatting nam de generaal Bixio, de bekende vriend van Garibaldi, die in Napels onder hem heeft gediend, het woord om woorden van verzoening te doen hooren en tot eendragt aan te sporen. Graaf Cavour antwoordde hierop onmiddellijk, dat hij bereid was het gebeurde van den dag te vergeten en toen Garibaldi hierna weer het woord nam, legde hij meer gematigdheid in zijne uitdrukkingen aan den dag, hoewel hij met kracht tegen den regeringsmaatregel opkwam. Om aan deze discussie een einde te maken werden verscheidene gemotiveerde ordes van den dag voorgesteld, over geen van welke het dien dag of den volgenden tot eene stemming kwam. Eerst den 20sten werd gestemd over eene van den heer Ricasoli, die aanvankelijk tegen den regeringsmaatregel gerigt was, doch later door hem gewijzigd is, nadat graaf Cavour eenige ophelderingen had gegeven, die eensdeels strekten om zoo als de zaken thans staan, op de onmogelijkheid te wijzen van een aanval op Venetie of Rome, en anderdeels om de oppositie gerust te stellen, door opsomming van het groot materieel, dat men bezit en door de verklaring dat de regering de kaders van het leger der vrijwilligers zal behouden, om er te gelegener tijd gebruik van te maken.

Genoemde gemotiveerde orde van den dag, die aangenomen is met 194 stemmen tegen 77, luidt aldus: „De kamer, gehoord de verklaringen van het ministerie, overtuigd van de loyale ten uitvoerlegging van het besluit van 11 April en vooral dat de onmiddellijke toepassing van de bepalingen van art. 13, hetwelk men kan beschouwen de noodige instructien te bevatten, behoorlijk in het lot van het dappere leger van het Zuiden voorziende, op een krachtdadige wijze onze strijdmagt zal vermeerderen, en zeker dat de regering des konings zich ijverig zal bezig houden met de wapening en de verdediging des lands, gelijk dit haar alleen toekomt, gaat over tot de orde van den dag.”

Zooals men ziet wordt daarin een volledig vertrouwen in de regering uitgedrukt, maar er straalt van den anderen kant ook een wensch in door naar eene krachtige wapening. Men kan dus zeggen dat aan de oppositie partij iets toegegeven is, hoewel de zaak bepaaldelijk beslist is ten gunste der regering, zoodat hare vredelievende staatkunde weer gezegevierd heeft.

Garibaldi blijft evenwel op zijn ontwerp tot 's lands wapening aandringen. De discussien hierover zullen nader plaats hebben.

De Romeinsche kwestie is nog op dezelfde hoogte. Men hoort bij voortdurend van geruchten nopens nieuwe pogingen van graaf Cavour, om deze aangelegenheid tot een gunstig einde te brengen; maar de Pauselijke regering blijft haar standpunt handhaven. Zij wil namelijk niets weten van eene scheiding van het wereldlijk en geestelijk gezag. Van de aanstaande verwijdering der Fransche troepen uit Rome verneemt men niets, althans niets met zekerheid.

Op de officieele mededeeling, dat Victor Emanuel, krachtens een besluit van het Italiaansche parlement, den titel heeft aangenomen van *Koning van Italie, bij de gratie Gods en door den wil des Volks*, is onmiddellijk van Engeland eene erkenning gevolgd. Men heeft ook gezegd, dat Zwitserland den nieuwen titel heeft erkend; maar dit is niet juist. De regering der republiek heeft op de officieele kennisgeving in zeer welwillende termen geantwoord en onder anderen gezegd, dat zij hoogen prijs stelt op de verdere voortzetting der vriendschappelijke betrekkingen; maar eene erkenning in ronde woorden is niet gevolgd. Men zegt voorts dat België en Portugal geneigd zijn het voorbeeld van Engeland te volgen.

Napels wordt nog altijd door reactionnaire woelingen verontrust. Deze dagen is men in de hoofdstad zelf w'er een complot op het spoor gekomen, dat uitgebreide vertakkingen had en bestemd was, om op verschillende punten des rijks tegelijkertijd uit te barsten. Al deze woelingen worden — zoo men altoos beweert — uit Rome, speciaal door koning Frans geleid, en de werktuigen zijn de duizende ontslagen Bourbonische soldaten, welke in het land rondzwerven en zich hier en daar aan allerlei afpersingen en wreedheden schuldig maken. De revolutionnaire regering beging een grooten misslag, toen zij die soldaten naar huis zond. Gelukkig heeft de reactie geen wortel in de massa der bevolking, hetgeen vooral daaruit blijkt, dat de nationale garde niet alleen in de hoofdstad, maar overal oogenblikkelijk bij de hand is, om de wanordeligheden te stuiten. De burgerstand weet ook te goed, dat bij welstagen van zulke Bourbonische ondernemingen, hunne huizen aan plundering zouden worden prijs gegeven.

Terwijl alles in Europa oorlog ademt, heeft lord Palmerston een woord van vrede gesproken. Op het banket van den lord Mayor, dat in de afgelopen week gegeven werd, verklaarde hij, dat het Englands roeping is den vrede te handhaven, zoolang dit mogelijk is en dat hij dan ook op een vreedzamen afloop van het jaar 1861 bleef hopen. Naar zijn gevoelen zou het werk van Italie's eenheid voor Januarij 1862 voltooid zijn.

Het voornaamste wat uit Parijs te melden valt, is een brief des hertogs van Anmale aan prins Napoleon. De hertog zegt den prins en zijne familie daarin harde waarheden; maar het was een misslag dat hij voor koning Frans II en Lamoricière partij trok.

In Oostenrijk zijn op dit oogenblik een aantal landdagen bijeen, hoofdzakelijk om leden te verkiezen voor den te Weenen bijeen te roepen algemeenen rijksdag, waarin echter ook de regering een aantal leden benoemt. In de Duitse landen van Oostenrijk gaat men goedwillig tot die benoeming over; in de niet-Duitse gaat dat minder goed; daar treedt tevens in verschillende besluiten het nationale beginsel krachtig op den voorgrond, en er zijn verscheidene landdagen, waar men geen leden voor den landdag heeft willen benoemen. De regering, dit wel voorziende, had dan ook voor dit beslissende oogenblik een allerbelangrijkste concessie bespaard, waarmede zij eensklaps is te voorschijn gekomen, en dat vooral in dien dien om Hongarije te winnen; namelijk, een keizerlijk patent, waarbij aan de Protestanten in geheel Oostenrijk volledige vrijheid van godsdienst wordt toegezegd, met opheffing van al de bestaande beperkingen met betrekking tot het bouwen van kerken met torens en klokken, plegtigheden, boeken en andere geschriften, enz. Wat de vertegenwoordiging en de organieke in-deeling betreft zal het Protestantische kerkgenootschap kerkelijke gemeenten hebben, senioraten, super-intendentien en een Evangelischen oppersten kerkeraad met een algemeene synode. Het genootschap bestuurt voorts voortaan geheel zijn eigen zaken, kiest zelf al de predikanten en curatoren. De voorzitter en de leden van den oppersten kerkeraad worden door den keizer benoemd. De kerkelijke wetten door de algemeene synode vastgesteld, behoeven de bekrachtiging des keizers. Alle bijdragen voor Katholieke geestelijken en onderwijzers vallen weg; er komt bij het ministerie een afzonderlijke afdeeling voor Protestantische eredienst en onderwijs; de Protestanten treden in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten en kunnen worden geroepen tot alle openbare betrekkingen, ook tot leden van de regtbanken. Kerken en scholen kunnen worden gesubsidieerd uit de publieke fondsen; er mogen kerken, alsmede vereenigingen tot bevordering van het onderwijs worden opgericht, enz. Hoe schoon die concessies ook luiden, zij verliezen vrij wat van hare waarde, omdat zij denkelijk bij de uitvoering onoverkomelijke moeilijkheden zullen ontmoeten, tegenover sommige bepalingen van het concordaat. De landdag in Tyrol heeft echter tegen dit besluit geprotesteerd en verklaard, dat dit gewest geen Protestanten zal dulden. Overrijzen bestaan er in Hongarije in den landdag drie partijen: eene kleine partij, onder graaf Apponyi, die zich plaatst op het standpunt der keizerlijke concessien van October jl., eene meer talrijke, die de heeren Deak en Kötövs tot hoofdleiders heeft en met de regering tot eene schikking wenschte te komen, op den grondslag der wetten van 1848, en eindelijk een veel talrijker en magtiger partij, onder graaf Teleki, een man, zoo schrijft men uit Pesth, die al de kansen en al de talenten bezit, om, gelijk eens Kossuth, het land met zich mede te slepen.

De Boheemsche landdag heeft bij acclamatie besloten, op voorstel van den aartsbisschop van Praag, om eene deputatie naar Weenen te zenden, ten einde den keizer te verzoeken, zich ook te Praag te laten kroonen als koning van Boheme. Aan het hoofd der met dat verzoek reeds te Weenen aangekomen commissie bevond zich de evengoemde aartsbisschop.

Terwijl Serviers, Kroaten, Dalmatiërs en Magyaren door een geest van eensgezindheid bezielde zijn, die een geheele omkeering van zaken doet verwachten, terwijl ook het Duitse volk schijnt te beseffen, dat eene nauwere aansluiting van alle Duitse stammen dringend noodig wordt, gaan de regeringen van Duitschland voort met ieder een politiek op zijn eigen hand te hebben en niets te doen. Zoo zijn o. a. de onder-

handelingen tusschen Oostenrijk en Pruisen over de militaire organisatie van den bond al weer afgebroken, omdat Oostenrijk Venetie door Pruisen gewaarborgd wilde hebben, terwijl de Midde Staten intrigeren, om een derde magt in het groote Duitse rijk uit te maken en dat terwijl Oostenrijk in een staat verkeert, waarvan geen tweede voorbeeld bestaat en de stand van zaken in Europa zoo verward is, dat de vijand elk oogenblik aan de grenzen kan staan. Eene uitzondering op dien regel maakt de gemeenschappelijke landdag van Gotha en Coburg, waarop deze dagen, behalve het voorstel tot het instellen van een Duitsch centraal bestuur, nog een ander gedaan werd, om de regering te verzoeken, wat het militaire oppergezag betreft, de souvereiniteitsrechten der beide hertogdommen aan de kroon van Pruisen afte staan. Dit voorstel werd door zulk een groot aantal leden ondersteund, dat de aanneming bijna niet twijfelachtig is. Ook de kamer van afgevaardigden in Brunswijk heeft zich voor een centraal bestuur verklaard.

Overigens is uit Duitschland geen ander nieuws van belang, dan dat het in Keurhessen nog steeds van kwaad tot erger gaat. In Brunswijk heeft de regering thans openlijk erkend, met hare Stenden in te stemmen, wat betreft de onwettigheid der thans in Keurhessen vigerende geotroycerde grondwet.

In Polen ziet het er bedroevend uit. De ontbinding der maatschappij van landbouw te Warschau gaf aanleiding tot eene demonstratie, die den 8sten dezer op groote schaal plaats en een min of meer dreigend karakter had. Zoo althans schijnen de Russische autoriteiten te Warschau ze beschouwd te hebben, want de soldaten gaven vuur op de volksmassa, met dat gevolg dat honderden gedood of meer of min gewond werden. Van dat oogenblik af is de militaire magt te Warschau meester, terwijl de burgerij in haren passiven wederstand volhoudt. Ook in andere steden van Polen hadden botsingen met de militairen plaats, waarbij bloed vloede. In het geheele land heerscht eene grenzenloze verbittering. Volgens de laatste berichten zijn talrijke Russische legerscharen tegen het land in aantocht, om iedere revolutionaire beweging in de kiem te onderdrukken. Ongelukkig Polen, dat van tijd tot tijd eene poging doet om den steen van zijn graf af te wentelen en dat altijd te vergeefs; want ook nu is het nitzigt op het herwinnen der nationaliteit uiterst gering.

De Sleeswijk-Holsteinsche Stenden zijn onverrichter zake uiteengegaan. De voorzitter hield vooraf eene uitvoerige rede, waarin hij uiteenzette, dat door de reg ring letterlijk niets was gedaan tot verzoening, ja, dat men zelfs bijkans moerst vermoeden, dat zij de Stenden alleen had bijeengeroepen, om dit ligchaam in eene valsche positie te brengen, door hun voorstellen voor te leggen, zoo dubbelzinnig, dat zij zelfs door den commissaris der regering zelfverkeerd waren begrepen; en dit alles uit kracht van het te Koppenhagen in 1854 vastgestelde programma: luidende: de constitutionele monarchie, met volstrekte onderwerping van Hols ein aan de Deusche nationaliteit. Hij verklaarde echter ten slotte, dat nooit een Duitser, die gevoel van eer en liefde voor zijn land bezat, tot dat programma de hand zou leenen. En toen een der leden den voorzitter bedankte voor den moed en de kracht, door hem in de thans geëindigde vergaderingen aan den dag gelegd, stonden al de leden door op te staan daarmede in. Daarna ging men na de gebruikelijke drie Hoch's voor den koning uiteen.

Voor zoover men uit Rusland hoort, gaat het werk der boeren-emancipatie geregeld zijn gang.

De *Levant Herald*, die te Konstantinopel verschijnt, schetst den toestand van Syrie met de somberste kleuren. Twee honderd vijftig Muzelmanen, die deel genomen hebben aan de slagting der Christenen in Syrie, zijn, naar luid van dit blad, eenvoudig voor drie jaren verbannen naar Tripoli; daarentegen is een Christen uit Beyruth, wegens ontvreemding van gelden, tot vijf jaren gevangenisstraf op het eiland Mytilene veroordeeld. Boven genoemde gevangenen zijn dan ook al zingende naar hun ballingsoord vertrokken, onder verklaring dat zij zonden terugkeeren, om alle Christenen te vermoorden. Opmerkelijk is, ten aanzien dezer mededeeling, dat genoemd blad geschreven wordt onder Engelschen invloed, die, zoo als men weet, den staat van zaken in Syrie gewoonlijk als minder ongunstig voorstelt.

Hoewel men nog onlangs dacht, dat de bezetting van Syrie door de Fransche troepen, na het verstrijken van den verlangden termijn weder verlengd zou worden, schijnt dit toch niet het geval te zullen zijn. Althans men verneemt, dat de autoriteiten te Toulon aanz gging van de Fransche regering hebben gekregen om tegen half Mei de noodige transportschepen in gereedheid te hebben. Ongelukkig Syrie als dat gebeurt! De bovenbedoelde termijn eindigt 5 Junij.

De tijdingen uit Konstantinopel luiden als altijd treurig. Niemand twijfelt meer aan den ophanden val van dat rijk.

De agitatie, die thans op de Jonische eilanden heerscht, deelt zich in niet geringe mate mede aan het geheele Grieksche vasteland. Den 6den dezer was dit vooral merkbaar, bij gelegenheid dat een aantal bewoners van het eiland Corfu te Athene waren aangekomen, om met hunne Hellenische stamverwanten den gedenkdag van den onafhankelijkheids-oorlog te vieren. Tevens namen de Grieken over het algemeen openlijk deel aan de bewegingen in Montenegro. Men noemt zelfs vele voornamen Grieken, die zich als vrijwilligers bij de Montenegrijnen hebben aangesloten. Het Turksche ministerie, hetwelk daarin veel gevaar ziet voor de provincie Epirus, waar het Grieksch element een overwegenden invloed uitoefent, heeft het daarom noodig geacht eenige maatregelen van voorzorg daartegen te nemen. Het is dan ook niet te verwachten dat wanneer Epirus in die agitatie wordt medegesleept, Thessalie oogenblikkelijk zal volgen.

De tijdingen uit Noord-America zijn zeer oorlogszuchtig. Men ziet dagelijks het berigt eener oorlogsverklaring tusschen het Noorden en Zuiden der Unie te gevoelt.

NEDERLAND.

Van den specialen correspondent van den Java-Bode.
's Gravenhage 25 April 1861.

Hoe boeiend en uitvoerig de verslagen onzer dagbladen waren omtrent den watersnood in het moederland, ik houd mij overtuigd dat zij in Indie geene groote belangstelling hebben opgewekt, nu daar gelijktijdig eene zelfde ramp, maar veel vreeslijker in haar toedragt en gevolgen Java getroffen heeft. Zoo wij in de Javasche couranten wel niet nitsluitend, maar toch hoofdzakelijk de lijst nagaan der promoties, mutaties, verloven enz. kortom de lotgevallen van Europeanen en wel bepaaldelijk van hen die wij kennen, en zoo dit het hoofdonderwerp is van de gesprekken die wij voeren naar aanleiding van de Mail, thans is de Indische-watersnood het element van elke gedachtenwisseling. Men vroeg niet meer of men goede berichten had ontvangen van neef Piet, men zeide niet meer met zooveel genoegen gezien te hebben dat oom Koos voor een paar jaar naar 't moederland zou komen; men vergat dat X. assistent resident geworden, en J. met eene waarneming belast was: de watersnood werd door allen besproken, ook door hen, die in den regel Indie ludie laten. En zoo zijn er niet weinigen. Wij vertrouwen evenwel dat zij nu toch hunne belangstelling zullen toonen en iets zullen afstaan voor de ongelukkige slagtoffers. Men zal er wel aantreffen, die antwoorden: »wij hebben pas voor den gelderschen watersnood gegeven, hoe durft gij nu weer voor den indischen komen» maar velen zullen er niet zijn, die zoo redeneren — al redeneert men vaak in dien geest, wanneer het inzamelingen voor armeninstellingen betreft — en zoowel de gift van Zijne Majesteit, ten bedrage van f 5000, en de belangrijke sommen door de groote kooplieden in Amsterdam afgestaan, als de kollekten elders gehouden bewijzen, dat men ook hart heeft voor onze broeders in Indie. Van sommige zijden gingen zelfs stemmen op om opbrengsten, die oorspronkelijk bestemd waren voor de slagtoffers van den watersnood in G-lderland, naar Indie over te maken, onder anderen wenschten enkelen die veranderde bestemming te geven aan de opbrengst der nationale loterij, welk denkbeeld evenwel geheel verviel, daar in het koninklijk besluit tot goedkeuring van het plan der loterij bepaaldelijk de bestemming was aangewezen. Wist men alles te voren dan had men zeker, vooral nu die loterij met de daaraan verbonden tentoonstelling, welke thans te 's Gravenhage geopend is, zoo ontzaggelijk veel meer opbrengt dan men heeft kunnen vermoeden, een deel daarvan voor Indie gereserveerd. Thans heeft men de toevlugt tot nieuwe kollekten genomen en de uitkomst heeft de verwachting niet beschaamd. Die welke heden in de residentie gehouden is, heeft de aanzienlijke som van meer dan dertien duizend gulden opgebracht.

Het plan voor die inzameling ging uit van de commissie die zich reeds, bij het ontvangen der eerste mare, onder voorzitterschap van den hertog Bernhard van Saxe-Weimar heeft geconstitueerd. Haar aanvankelijk plan was eenigzins verschillend van hetgeen later besloten is. De commissie had eene uitnodiging gezonden aan de meeste te 's Hage wonende indische heeren om zich ten huize van den heer Rochussen te vereenigen. Van die bijeenkomst bevatte een onzer dagbladen een kort verlag, dat misschien om de beschouwingen die erin voorkomen den indischen lezers niet onwelkom zal wezen. »De heer Rochussen» zoo zegt de woordvoerder der commissie, lichtte met zijne gewone tact het ontworpen plan toe; hij merkte dat aan de belangstelling der talrijk opgekomen Indische heeren niet kon getwijfeld worden en men overtuigd was, dat zij daarom gaarne met de commissie zouden medewerken tot het bereiken van het weldadige doel, dat men zich voorstelde.

»De heer de Serier», oud-gouverneur der Molukos, nam daarop het woord. Hijde brengende aan de goede bedoelingen der commissie, meende hij te moeten opmerken dat het van zelf sprak, dat de aanwezigen, die allen in meerdere of mindere mate aan Java te danken hebben, wat zij zijn, een warm hart aan dat gewest toedragen en dat bij gevolg op hunne medewerking kan gerekend worden, wanneer het geldt het lenigen van eene Javasche volksramp; maar dat men iets meer mocht verwachten, namelijk de belangstelling van Nederland, en dat uit overweging der veelvuldige verplichtingen die ook dat moederland aan Java heeft, de deelneming in het lot der geteisterde inwoners van centraal Java als het ware eene nationale zaak werd.

»De heer van Hoëvell schetste vervolgens het verschil van den watersnood hier te lande en op Java, wat betreft de verhouding van het gouvernement tot de geteisterde landstreken. Terwijl in Nederland de particulieren in de eerste plaats opraden om de bedreigde inwoners te helpen, is het de pligt der regering op Java voor te gaan, omdat aldaar de regering directe nadeelen en verliezen ondervindt van de rampen die de bevolking treffen. In Nederland suelden particulieren, ter hulp om andere particulieren uit den nood te redden; op Java is het gouvernement zoo zeer in de bijzondere belangen betrokken, dat het door die belangen te redden, eigen have en goed voor totalen ondergang behoedt. Uit dat oogpunt het plan der commissie beschouwende, kwam het den heer van Hoëvell voor, dat, zoo men het doel had, de bijeen te zamelen gelden eenvoudig aan de regering over te maken, de belangstelling van het publiek alhier zeer gering zou wezen, daar het bekend is, dat der regering middelen genoeg ten dienste staan om haren pligt jegens den staat en de bevolking te doen. Iets anders zou het zijn, zoo het publiek de overtuiging bekwaam, dat de ingezamelde giften aan eene commissie op Java zouden overgemaakt en, door de zorg van die commissie, aangewend worden ter vergoeding van verliezen door bijzondere klassen van de Europeesche en inlandsche maatschappij geleden en die het gouvernement niet kan of mag met 's lands gelden vergoeden. De heer van Hoëvell gaf daarom in overweging bij het uitschrijven der voorgenoemde kollekten duidelijk de wijze bekend te maken waarop de giften zouden besteed worden, namelijk door particulieren

voor bijzondere ongelukken door den watersnood veroorzaakt; tevens meende de spreker ten slotte, dat het voor de zaak wenschelijk ware, dat de in Nederland verspreide commissien zich met elkander in aanraking stelden en de giften zoo doende centraliseerden.

Na eenige oogenblikken afzonderlijk beraadslaagd te hebben, betuigde de commissie, bij monde van den heer Rochussen, haren dank voor de door de heeren de Serrière en van Hoëvell geopperde denkbeelden en verklaarde zich bereid om de zaak verder geheel overeenkomstig die denkbeelden te behandelen. Nadat de heer Schill nog nader had aangedrongen op eene onderlinge vereeniging der commissien en de heer Rochussen ook het wenschelijke daarvan beaamd had, maar bezwaar maakte om het initiatief te nemen, werd de beraadslaging gesloten. Vele aanwezigen stelden zich onmiddellijk ter beschikking der commissie voor de aanstaande collecte. Hiermede liep de bijeenkomst, *à l'autocratique* aangelegd, op vrij parlementaire wijze ten einde.

Indische zaken op parlementaire wijze te behandelen is, gelijk zij weet, in het moederland niet altijd de regel. Maar ik zal u niet, of zoo weinig mogelijk met politiek bezig houden. Toch zou ik mij aan groote achteloosheid schuldig maken als ik zweeg van de rede, waarmede de nieuw opgetreden minister van buitenlandsche zaken spreekt, *namens het kabinet* over de gedragslijn door de regering ten opzichte der koloniale politiek te volgen.

In de zitting der kamer van Dingsdag 28 April, de eerste na de optreding van dit bewind schetste die minister den toestand der rigtingen in Nederland en hare verhouding en ging hij de oorzaken na, waarom in de laatste jaren zoo weinig was tot stand gekomen. Hij zeide vervolgens niet te zullen uitweiden over de wetten, die zonden worden ingediend, maar bij één onderwerp meende hij langer te moeten stilstaan, zoowel om het hooge gewigt dat daaraan moet worden toegekend, als omdat het in verband staat met de oorzaak der aftreding van het kabinet dat ons voorafging. Het betreft, zeide hij, de zoogenaamde koloniale politiek, de rigting door dit kabinet op koloniaal gebied te volgen.

Indien men zich bepaalde tot het bloote feit, dat de verwerping der begroting voor het departement van kolonien aanleiding gaf tot de aftreding van den minister die aan het hoofd van dat departement stond, en dat hierin wederom de voorname reden moet gezocht worden, die tot de latere ontbinding van het geheele kabinet aanleiding gaf, — men zou alligt tot het besluit komen dat dit ministerie, om op de ondersteuning der kamer te kunnen rekenen, in koloniale aangelegenheden een weg behoort in te slaan, geheel tegenovergesteld aan dien, welke tot dusver is bewandeld. Zoodanige gevolgtrekking zou evenwel onjuist zijn. Bedriegt wij ons niet, dan is de groote meerderheid der kamer, en wij voegen er bij de groote meerderheid der natie, op koloniaal terrein behoudend. Niet in dien bekrompen zin, dat alles wat bestaat, onaangetroefd moet blijven; maar wij noemen de kamer en de natie behoudend, wanneer het de instandhouding geldt van een stelsel, dat de heerschappij van het moederland schraagt, en daardoor ook de rust en de veiligheid in Indië waarborgt, een stelsel, dat bovendien aan het moederland groote directe en indirecte voordeelen oplevert, terwijl het in Indië aan den arbeid, die eerste en voorname bron van aller welvaart, eene krachtige impulsie heeft gegeven.

Wij vragen dus niet: Welke zijn de redenen, die geleid hebben tot de verwerping van het elfde hoofdstuk der staatsbegroting. Dat onderzoek zou ons te ver leiden. Maar wij vragen: heeft de kamer door die verwerping den wensch willen uitdrukken, dat ten aanzien der overzeesche bezittingen geheel andere beginselen worden aangenomen, dat het cultuurstelsel worde gesloopt, en dat daardoor de markt van tropische producten hier te lande kome te vervallen? Indien wij dit konden gelooven, Mijne Heeren! wij zouden er niet aan gedacht hebben onze tegenwoordige taak te aangaarden.

Ik zeg wij, omdat er te dien aanzien tusschen de leden van het kabinet geen verschil van gevoelen bestaat. Mocht de meerderheid der kamer, wat nauwelijks denkbaar is, eene algeheele verandering, eene omkeering van stelsel verlangen, zij zou tegenover zich vinden niet den minister van kolonien, maar het geheele kabinet.

Het is noodig, Mijne Heeren, elkander dienaangaande goed en duidelijk te verstaan, opdat er geene verwachtingen worden opgewekt, welke wij niet zouden kunnen of mogen bevredigen. De koloniale aangelegenheden hebben thans zulk een hoog belang verkregen, dat zij, bij eene gelegenheid als deze, wel in de eerste plaats in aanmerking mogen worden genomen. Na den hevigen strijd, die op het gebied der koloniale politiek heeft plaats gehad en die zich reeds van hier naar Indië heeft overgeplant, wordt het tijd, dat men bepaald wete, waaraan men zich hebbe te houden. Het wordt tijd dat men wete of en in hoeverre de beginselen, waarnaar Indië tot dusver is geregeerd, moeten blijven bestaan. Wij gelooven dat in het belang van Nederland, maar vooral ook in het belang van Indië, eene omkeering ook in dit opzicht zich geenszins laat aanprijzen.

Indië — het is meermalen opgemerkt — verkeert als Nederlandsche bezitting in een abnormalen toestand. Weinige duizende Europeanen staan daar tegenover miljoenen inboorlingen. De materiele middelen waarover men heeft te beschikken, zijn betrekkelijk gering. De inlandsche bevolking staat op een nog lagen trap van ontwikkeling en beschaving. Wilde men daar de beginselen van vrijheid en gelijkheid toepassen, die bij beschaafde Europeesche volken, en dan nog niet bij allen, den grondslag van welgeving en staats-economie uitmaken, men zou een toestand scheppen, waarvoor die maatschappij niet rijp is en waartegen zij hoogstwaarschijnlijk niet bestand zou zijn. Eene eerste behoefte voor Indië, het wordt nauwelijks betwijfeld, is een krachtig eenhoofdig gezag. Wil men dat, dan moet men ook aan dat gezag de middelen geven om zich te handhaven; dan moet men het niet willen binden aan vormen, die er alle kracht aan ontnemen, dan moet men het beveiligen tegen aanvallen, die zelfs in eene geregelde maatschappij nauwelijks zouden worden geduld. De ware liberaliteit bestaat niet in het doordrijven van beginselen, op zich-zelve waar en goed, maar welker toepassing op een gegeven oogenblik en in een bestaanden toestand groote en overwegende belangen in

gevaar brengt. Integendeel, ware liberaliteit onderscheidt zich daarin van doctrinaire strengheid, dat zij de omstandigheden telt en weegt, en bereid is daaraan opofferingen te doen. Ware liberaliteit schuwt de dwingelandij in al hare vormen, dus ook het onverbiddelijk dwangjuk van een beginsel.

Veel is er getwist over de vraag of het goed en voorzigtig is aan het laatste lid van art. 39 der grondwet eene ruimere toepassing te geven dan tot dusverre geschiedde. Zonder, in beginsel, uit te maken hetgeen in ieder bijzonder geval aan de woorden der grondwettige bepaling behoort te worden getoetst, willen wij op dit oogenblik alleen als onze meening te kennen geven, dat er behoefte is aan wettelijke waarborgen tegen enkele handelingen die in den laatsten tijd aansloot hebben gegeven; voorts dat er behoefte is aan eene wet op de drukpers, ook met het doel om de mispatingen daarvan te keeren. Wij achten zoodanige wet noodig vooral in het belang van Indië-zelf, want groote onheilen zouden te wachten staan; indien sommige denkbeelden die daar op den voorgrond beginnen te treden verder wortel schoten. Daartegen te waken, is een allereerste pligt der regering.

Indië moet blijven wat het nu is: eene Nederlandsche bezitting. Hiermede willen wij niet hebben verstaan, dat Indië uitsluitend ten voordeele van het moederland behoort te worden geëxploiteerd. Ook Indië heeft zijne behoeften, en daaraan moet worden voldaan. Het is goed en billijk, dat een gedeelte van den rijkdom, daar voortgebracht, aan Indië worde overgelaten. Het is goed en billijk, dat men er meer gelet worde op hetgeen daar de welvaart en zedelijke verbetering kan doen toenemen, al moest men ook daardoor de uitkeeringen, aan het moederland te doen, verminderen. Het is goed en billijk, dat men er zich op toelegge de voornaamste grieven tegen het cultuurstelsel weg te nemen en dat aan de sluimerende krachten, die zich naar vrije industrie uitstrekken, een uitweg orde gegeven. Maar dat alles kan geschieden zonder het stelsel-zelf aan te tasten, en zonder toe te laten dat het zijdelings worde ondermijnd. Dat alles kan geschieden zonder dat de gouvernement-cultures behoeven te wijken voor bijzondere ondernemingen, of dat de staat zonder compensatie afstand zou behoeven te doen der voordeelen, die hij nu van het cultuur-stelsel geniet, om die aan particulieren weg te schenken. Wij vertrouwen dat de Kamer, en althans zeker de natie, den weg die tot zulke uitersten leidt, niet wenscht in te slaan.

Ik moet u verschooning vragen voor zulk eene lange aanhaling uit officieele bescheiden, maar ik acht die verklaring van het opgetreden kabinet belangrijker dan mijne geheele correspondentie. Of de mededeelingen welke er in vervat zijn, een aangename indruk zullen te weeg brengen in Indië, willen wij, in Nederland, niet beslissen. Het beste wat wij er in vinden is de toezegging der indische compabiliteitswet. Minder ingenomen zijn wij met de verklaring omtrent eene wet op de drukpers; de Regering schijnt vergeten, dat op de tot standbrenging van zoodanige wet bepaaldelijk is aangedrongen met het oog op het bestaande drukpersreglement; en nu lezen wij, dat het doel dier wet hoofdzakelijk wezen zal de mispatingen der drukpers te keeren. Het blijkt dus dat wij in eene vorige correspondentie goed ingelicht waren toen wij ons vermoeden uitten, dat de wet die komen zou strenger zou wezen dan het reglement hetwelk bestaat.

Ook de tirade omtrent de ware liberaliteit komt velen zonderling voor: de ware liberaliteit doet opofferingen aan de omstandigheden, zegt de minister, hij schuwt de dwingelandij in al hare vormen, dus ook het onverbiddelijk dwangjuk van een beginsel. Daar nu evenwel de mate dier opofferingen niet is aan te geven, en niet kan worden bepaald hoe ver men mag gaan in de afwijzing van een beginsel, is die ware liberaliteit naar ons bescheiden oordeel, hoogst gevaarlijk en stemt zij vrij wel overeen met algeheele beginselloosheid. Wat baat een beginsel, als men er zich niet aan houden moet maar aan de omstandigheden offers moet brengen?

Intusschen het is met deze rede als met eene kansrede: de minister had het woord alleen en hij had dus gelijk. Maar morgen, den 26sten, vangen de discussien aan over de regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1858 en men verwacht, dat dan de woordvoerders der andere rigting op hunne beurt hunne denkbeelden zullen mededeelen. Bij die gelegenheid zal naar men zegt, de minister van kolonien ook geïnterpelleerd worden over het gebeurde met de heeren Modderman en van der Biesen; wier behandeling hier de algemeene verontwaardiging heeft opgewekt. Men verwacht wel niet dat de Minister een afdoend, bevredigend antwoord geven zal, hij zal er over moeten corresponderen, en die briefwisseling zal misschien zoo lang duren, dat elk besluit te laat zou komen. Dit herinnert mij aan de correspondentie tusschen de departementen van oorlog en binnenlandsche zaken over een milicien die niet dienstplichtig was maar toch was ingedeeld: toen duidelijk en goed het wederregtelijke van zijn in dienst houden was bewezen, had de jongeling zijne vijf jaren achter den rug en kon hij het besluit zijner vrijstelling bij zijn paspoort leggen.

(Slot volgt.)

Rotterdam, 23 April. De schrale noordenwind, die elk voorjaar in deze streken de ontwikkeling van den plantengroei belemmert, heeft zich gedurende de laatste 14 dagen weder sterk doen gevoelen. Ofschoon de temperatuur over dag, meestal bij fraai weder, tamelijk zacht was, vroor het gedurende den nacht enkele malen zoo sterk, dat men op sommige plaatsen een Ned. duim ijs in het water vond.

De prijzen der levensmiddelen blijven hoog en toen men weinig neiging tot verandering. De vrees, dat het verlies van aardappelen door de overstromingen den prijs van dat product nog aanmerkelijk zou doen stijgen, heeft zich niet bevestigd wegens de aanzienlijke aanvoeren uit Duitschland.

Omtrent de gevolgen van den geleden watersnood is thans weinig bijzonders meer te vermelden. De regering houdt zich ijverig bezig met het doen herstellen of opbouwen der woningen, zoowel in Maas en Waal als in den Bommelerwaard. De noodlijdenden zijn ook

weder in hunne dorpen teruggekeerd, behalve de zieken te Hedel, Driel, Ammerzoden en omstreken heerscht de typhus vrij sterk. De afging der doorbraken te Zuilen en Nieuwvaal is voor 21.000 aangenomen.

De groote loterij te 's Hage trekt de aandacht zeer. De groote massa voorwerpen zijn thans in de groote gothische zaal in het paleis van den prins van Oranje tentoongesteld. Die tentoonstelling werd den 17den, dier op eene plegtige wijze, met eene redevoorering door den graaf van Bijland onder het spelen der klokken geopend. Bevoens was zij bezigtigd door de koninklijke familie, het corps diplomatique, de ministers enz.

De genoemde Gothische en eene andere nabij gelegen zaal en toren, voor de tentoonstelling bestemd waren niet voldoende om alle voortbrengselen van kunst en vlijt dadelijk aanschouwelijk te maken; vele bijdragen zijn, bij gemis van plaats in cartons, enz. moeten besloten blijven. De zaal, op smaakvolle wijze gedrapeerd en van de nodige getimmerten en ijzerwerk voorzien. Vooral aan de zyde waar vroeger het orgel in de Gothische zaal geplaatst was, ziet men thans eene fraaije draperie van vlaggen en wapenschilden. Het voornaamste sieraad van deze tentoonstelling is ongetwijfeld het 400tal schilderijen behalve de teekeningen en platen, gewrochten van meerendeels beroemde binnen- en buitenlandsche kunstenaars. Onder de stukken die door vorstelijke personen zijn geschenken, blinkt dat van Z. M. den koning der Belgen schitterend uit. De industrieelen zijn mede niet achter gebleven, om schoone en kostbare voorwerpen naar de tentoonstelling te zenden. Men treft er aan sierlijke fauteuils en voltaires, canapés, zilverwerk, pendules, kristal- en glaswerk, en een tal van voorwerpen van allerlei aard, waarvan het meeste opzettelijk voor deze verloting is vervaardigd. Groote lof moet worden toegezwaaid aan de dames, die deze tentoonstelling met eene keur van handwerken hebben verrijkt. Gedurende maanden was men ijverig bezig met de vervaardiging van fraaije kussens, kleedjes, kraagjes, voetbanken, pantoffels, enz. enz., die hier worden aangetroffen; daar aan pareu zich zoo vele fijn gewerkte tafeltjes, tabouretten, werkdoojes en andere. Ook vindt men er enkele curiositeiten. Slaat men het oog op de boeken kunstwerken, op de kaarten, atlasen, albums uit Nederland, België, Frankrijk en Duitschland gezonden, dan ontwaart men dat ook in dat opzicht algemeene deelneming heeft geheerscht. De kostbaarste werken, soms uit een groot getal deelen bestaande, werden voor deze tentoonstelling bestemd. Schryvers en uitgevers hebben blijken geleverd, dat ook zij op eene krachtige wijze tot het welslagen van eene goede zaak wenschen bij te dragen. Een fraai gewerkte lessenaar met prachtbijbel is een waar sieraad.

Wat de kunstschaten betreft, die op deze tentoonstelling prijken, vallen bij den eersten blik bijzonder in het oog de luisterrijke geschenken, door de vorstelijke personen gegeven en afzonderlijk geplaatst als door Z. M. den koning een *Zwitsersche Landschap*, een schilderstuk van W. J. van den Bergh; door H. M. de koningin een *kapitaal Bloemstuk*, van mev. F. L. Martin, geb. Schoon; door den prins van Oranje twee *gezichten op Napels*, van A. Pleijzier; door H. K. H. prinses Frederik, *Vruchten*, door G. J. van de Sande Bakhuijzen; door Z. M. den koning der Belgen, het indruk wekkend taferel van Verboeckhoven, een troep paarden door wolven overvallen enz.

De vaderlandsche kunstenaars zijn o. a. vertegenwoordigd door L. Meijer (*Marine*); Koekoek (*woeland water*); W. van Deventer (*stil water*, geschenk van de Geus); De Bles (*geestige schets van een oorlogsveld*); C. Bisschop (*Hintopensch meisje*); E. Koster (*gezicht op Broek in Waterland*); L. Haneboes (*gezicht te Fontainebleau*, een landschap); A. Schelfhout (*een wintergezicht*); Carlisch (*Fantaisiekopje*); B. te Gempt (*Honden*); P. Stortenbeeker en J. A. L. de Haas (*Vee*); voorts *Landschappen* van F. A. van Deventer, J. Vogel, Roelofs, Lies, Hoppenbrouwers; ook mogen wij niet voorbijgaan het werk van mej. van de Sande Bakhuijzen en van H. Stolk (*Bloemen*).

Onder de Belgische schilders treft men, behalve het bovenvermelde uitmuntend taferel van Verboeckhoven o. a. een gewrocht aan van Nic. de Keijzer (*een kindje in 't water*); een *Boschgezicht met figuren*, door H. Boerke; een *Grieksche meisje*, door Wijkamp; een *lezende Griek*, door A. Huijsman; een *studiekop*, door Cabanel; *Faust en Marguerite*, door J. van Lerius; een taferel van J. Madow, A. Verbeek enz.

Van de Fransche schilders merkt men op een taferel van T. Gudin (*het Noorderlicht*); *les Soldats Hugonots* door Lebouchère en *les Gueux des bois*, door M. Kuytenbrouwer; een stuk van Bilders (*landschap met veen*); een *Fantaisiekopje* van M. Dorcy; en eene *Triesterinne* door Portaels; en het geschenk der dochter van den grooten meester Arij Scheffer.

De Deutsche school heeft geen minder edele en beroemde vertegenwoordigers; wijzen wij slechts op de *Landschappen* van J. W. Starchenborg, O. Achenbach, C. E. Schlesinger, eene *Marine* van A. Achenbach, enz.

Deze zeldzame loterij, waarvan de opbrengst op 2 1/2 ton geschat wordt, zal den 7den Mei beginnen. De tentoonstelling wordt door duizenden bezocht.

Z. M. heeft goedgevonden, ten gevolge op H.D. besluiten van den 22sten Junij 1860 en 30 Maart 1861, houdende toekenning van eervolle belooningen ter zake der 1ste en 2de Bonische expeditie:

1o. te benoemen tot ridder der 4de kl. van de Militaire Willemsorde de vier navolgende in Ned. Indië dienende militairen; te weten, den sappeur 1ste kl. L. Schuit voor zijn gedrag bij de 1ste Bonische expeditie, en den sergeant der sappeurs J. B. de Nève, den kanonnier 1ste kl. N. Dell, en den kavalerist A. Beijnen, voor hun gedrag bij de 2de Bonische expeditie; en

2o. bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indië als in Nederland, eervol te doen vermelden den flanker F. C. Hallerstedt, voor zijn gedrag bij de 1ste Bonische expeditie, en de cavaleristen C. F. Sommer en J. H. D. Steinhert, voor hun gedrag bij de 2de Bonische expeditie.

Z. M. heeft eervol ontslagen, op verzoek, den militair adviseur bij het dep. van kolonien, den gepension. luit. kolonel der artillerie in Ned. Indië J. Vertholen, en hem tevens buiten bezwaar van den lande toegekend den titel, rang van kolonel; den officier van adm.

3de kl. C. Fuhri en den scheepsklerk E. Eeg, beide die-
nende bij de zeemagt in Oost-Indië.
— Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van
de Eikenkroon, de H. Ludeking, officier van gezondheid
2de kl. in O. I.
— Z. M. koning heeft bereids een som van f5000 ge-
schonken, ten behoeve van hen, die ten gevolge van
de noodlottige overstromingen en aardstoringen in
Oost-Indië ongelukkig geworden zijn.
— De Overland-post, loopende tot den 2den Maart,
is den 15den April hier te lande aangekomen.
— Door den Delftschen gemeenteraad is ontvangen een
missive van den minister van binnenlandsche zaken,
met uitnodiging om, in verband met te brengen ver-
anderingen bij de Delftsche akademie, voor rekening
der gemeente een gebouw in te rigten, tot kazernering
van jonge lieden uit Oost-Indië, die de lessen bij de
Akademie komen bijwonen. De missive is verzonden aan
een commissie, ten einde daarover rapport uit te bren-
gen.
— De vroeger vermelde detachementen, die per de
Johannes Anthonius, gezagvoerder A. de Voogd van
der Straten, en per de Concurrant, gezagvoerder van
der Harst, naar Oost-Indië zullen vertrekken, zijn be-
reids gearriveerd. Beide schepen liggen zeilklaar.
— Den 4den der volgende maand zal wijders te Rot-
terdam, aan boord van het schip Jedo, gezagvoerder
van Rossem, embarqueren een detachement suppletie-
troepen van 150 onderofficieren en verdere manschap-
pen, om met dien bodem naar Java te worden over-
gebragt. Gemeld detachement zal gekommandeerd worden
door den kapitein A. A. G. Frappier, van het wapen
der infanterie van het O. I. leger, die weder van ver-
lof naar Java terugkeert en voorts nog onder medege-
leide van den 2den luit. der infanterie van gemeld le-
ger P. W. L. Maninga, en den 11den Mei aanst. zal over-
gaan aan boord van het schip Kosmopoliet, gezagvoerder
J. Bouten, insgelijks te Rotterdam en bestemd naar de
O. I., een detachement sterk 150 onderofficieren en
manschappen, onder bevel van den, van verlof naar
Java terugkeerenden ritmeester der O. I. kavallerie, P. J.
van der Heijde, medegeleiders de 2de luitenanten der
infanterie T. C. Burgers en T. C. V. B. de Steenhuisen
met bijvoeging van den apotheker 3de klasse J. C.
onghloed.

CHINA.

Hongkong, 16 Mei. Er zijn hier verschillende ongun-
stige geruchten in omloop. — nl. dat de heer Bruce,
bij een poging door hem te Pekin aangewend ter ver-
krijging van indenniteit, beleedigd is, en daarop be-
velen had om troepen van Tientsin te laten komen,
en tevens dat er bevelen waren uitgevaardigd naar
hier om proviand en andere behoeften.
— Voor zoover het onderdicht is, is dit berigt valsch,
maar wij geven het terug gelijk men 't ons mededeelde.
— Van Macao berigt men het verlies van de Osprey
op de Paracels. En werden twee barken van dien
naam verwacht. — de eene kapitein Allen, van Saigon,
de andere, kapitein Kahler, van Singapore. Het spijt
ons niet met zekerheid te kunnen opgeven, welke van
twee n vergaan is; al wat wij weten is, dat een boot met
vijf man te Macao is aangekomen, na door de zeeroo-
vers van alles beroofd te zijn. Van de andere boot
waarin de kapitein en zijne vrouw — de laatste erg
ziek — is tot dusverre nog niets vernomen.
— De North-China Herald van 11 Mei meldt het
volgende.
Hankow is niet gevallen zooals men dacht. Hwang-
chow is nog steeds door de opstandelingen bezet. Te
Hankow schijnt de handel op het minste gerucht ont-
moedigd. Onze consul, de heer Gingell, heeft zijn
verblijf in 't midden der stad genomen. Het vreemde-
lingenkwartier is aan 't oostend der stad, met ruim
water, daar er bij de bank acht vadem staat. Er is
volop ruimte om te wenden en goede ankergrond.
Ngakong houdt zich nog staande. Te Kiu-Kiang werd
het vreemdelingenkwartier uitgemeten.
De rebellen hebben Chappoo weer bezet, na het
genomien en ontruimd te hebben.

AMERICA.

De New-York Herald bevat in extenso de nieuwe tarie-
ven van het Zuiden en het Noorden. Het blad prijst het
eerste en laakt het andere. Men zeide, dat geen regten
zullen geheven worden van goederen, die de zuidelijke
staten passeren, doch voor andere staten, buiten de juris-
dictie der confederatie, bestemd zijn. — De heer Charles
Adams is benoemd tot gezant der Vereenigde Staten te
Londen en de heer William Dayton in dezelfde hoedanig-
heid te Parijs.
De heer Lincoln bleef nog steeds weigeren de commis-
sariissen van het Zuiden te ontvangen. Men geloofde dat
majoor Anderson den 23sten Maart het fort Sumter zou
ontruimen. De wijze der overgave is nog niet bepaald.
De kazernes aan de rivier Brazos en te Santiago zijn aan
Texas overgegeven. Men zag in genoemden staat een
botsing te gemoet tusschen de Unionisten en Separatisten.
Het zuidelijk congres was tot Mei verdaagd, zonder het
nieuwe tarief te hebben aangenomen. Noord-Carolina
heeft zich met een meerderheid van 1200 stemmen te-
gen het houden eener conventie verklaard. De conven-
tie van Louisiana heeft de constitutie van het Zuiden
verworpen. Men zeide, dat de administratie van het tol-
kantoor te Havre heeft kennis gegeven, dat schepen, tot
de afgescheiden staten behoorende, op denzelfden voet
zullen ontvangen worden als de vaartuigen, die onder
de vlag der Unie varen.

Varia.

Een millionair te Parijs schreef eens aan Scribe: „Mijn
waarde Heer! Ik stel er grooten prijs op mijn naam
met de uwen in eenig dramatisch werk verbonden te
zien. Doe mij daarom het genoegen een tooneelstuk
te schrijven, en veroorloof mij daaraan slechts eenige
weinige regelen van mijne hand toe te voegen; ik zal
alsdan zorg dragen voor de meest prachtige opvoering
op mijne eigene kosten, en te zamen zullen wij de lau-
weren inoogsten.“ Scribe antwoordde: „Mijn waarde
Heer! Ik voel mij gedrongen uw vleijend aanbod af
te slaan; want reeds de Heilige Schrift heeft mij ge-

leerd, dat het ongeoorloofd is een paard en een ezel
naast elkander onder het juk te spannen.“ De milli-
onair repliceerde: „Mijn Heer! Ik heb uw onbetamelijk
schrijven ontvangen. Met welk recht noemt gij mij een
paard?“

Een zeer raar geval van echtscheiding vond weder-
om plaats in Engeland. De eischer Thomas Wing van
Kingston upon-Hull vorderde de nietigverklaring van
zijn op den 14den December 1855 kwanswijs gesloten
huwelijk met zekere Anna Taylor, en voerde als gron-
den daartoe aan, dat het huwelijk was voltrokken in
de consistoriekamer, in bijzijn van slechts één ge-
tuige, en niet gelijk behoorde in de Kerk; maar dat
bovendien hij gedurende geruimen tijd een zoodanig

verkeer met Anna's moeder gehad had, dat hij eigen-
lijk als schoonvader zijner vrouw te beschouwen was,
en hij derhalve volgens 's Lands wetten met zijne
schoondochter niet in wettig huwelijk mogt verbonden
zijn.

Een niet minder raar geval werd onlangs (22 April ll.)
onderworpen aan de beslissing van het Hooger Huis.
Het Huis verklaarde nietig en van onwaarde een hu-
welijk door een leersch. geestelijke met een vrouw ge-
sloten, op grond dat een geestelijke in het huwelijk
treedende, zich-zelf niet kan inzegenen. — Uit deze
en dergelijke gevallen blijkt het, dat in Engeland de
echtelingen bij gebreke van behoorlijke acten van bur-
gerlijken stand, met elkander zoo ongeveer gelijk bij
ons de hondjes leven.

SCHEEPS- EN HANDELSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	NAAR.
Mei	27 Nederland.	Jacoba Heitsa.	J. J. Zwart.	Cardif.	Hongkong
	Engelsch.	Canton.	D. A. Leighton.	Kanagawa.	5 April
	29	Pania.	T. E. Robinson.	Hongkong.	
	Nederland.	Bilderdyk.	M. C. Loeben.	Batavia.	26 Mei
	30 Ned. Indi.	Jonas Bode.	J. S. Clark.	Manilla.	16 April
		Hamelgar.	Sech Salim Drahem.	Batavia.	26 Mei
Junij	1 Nederland.	Alcyon.	H. L. Haacke.		Amsterdam 1)
		Prins Maurits.	J. J. Hart.		
		Vrede.	J. L. ter Brugge.		27
	Amerikaans.	Pongwa.	Hereton.	New-York.	25 Febr.

1) pass. de familie Eerdman, Baert de la Faille en Echtg. Jongheeren Olie, 's Jacob en Mejafer. Vader.
2) de Heeren Mavr. Fabricius met 3 kinderen, Mavr. de wed. Hubert en zoon, de Heer Bergveldt en 25 gep. Milit.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	NAAR.
Junij	1 Ned. Indi.	bark	Alacer.	Sech Marzoeke.	Samarang.
			Batavia.	Oef Soewie.	Pecalongan.
			Amboen.	W. Vogel.	Padang.
	3 Z. M.	schooner	Bombang.	luit. W. J. F. J. Abresch.	Soerabaja.
	Ned. Indi.	schooner	Prins van Oranje.	J. Prins.	Samarang.
		bark	Lion Gou Zephir.	Gou Potjoan.	Palembang.

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.	NAAR.
Junij	2 Ned. Indi.	bark	Orestes.	Io Ago.	China.
	Zweedsch.	brik	Prinsessen Louise.	C. J. Stillestrom.	Hamburg.
	Brem.	bark	Etha.	C. H. Buschmann.	Soerabaja.
	5 Ned. Indi.	schip	Padang Pandang.	Tjoa Seng.	China.

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTS.
Nederland.	Doggersbank.	P. J. Kerkhoven.	Nederland.	Hager & Schuurman.
	Jacoba.	M. F. Schap.	Rotterdam.	van Ommen, Ruyt & Co.
	Huitenzorg.	H. H. Rahaak.	Amsterdam.	Busing, Schröder & Co.
	van Galen.	Brandt.		J. Cezard & Co.
	Amerika.	Mcmanus.		
	Jacobus Martijn.	Mappeler.		
	Elize Henriette.	P. Deterding.		
	Koning Willem III.	H. H. Zeldstra.	Rotterdam.	Paine, Stricker & Co.
	Hijdekoper.	C. J. Nuck Blok.	Engeland.	B. van Leeuwen & Co.
	Margaretta Johanna.	Verhuur.	Nederland via Tjilatjap.	Dummler & Co.
	Jan Hendrik.	J. Leljevelt.	Samarang.	Tolson, Hunt & Co.
	Nara Eleonora.	D. Schuymer.	Samarang en Banjarmasin.	B. Kopersmit & Co.
	Serie Elmsahoor.	Moh. Yoesin.	Samarang en Soerabaja.	Bugs, Jacobsen & Co.
	Djodool Wadoet.	Said bin Hassan.	Samarang.	H. Kopersmit & Co.
	Maria Henriette.	J. Winter.	Samarang en Soerabaja.	Coalster.
	Idroesia.	Sech Baheer.	China.	Landberg en Zoon.
	Jan Pieterz. Koen hern Josephine.	A. Kuipers.	Cocos Eilanden.	Hager & Schuurman.
	Zwaluw.	Bloom.		B. J. Jacobs.
	Alnoer.	Sech Marzoeke.		Wilson & Co.
	J. C. Ross.	Ballard.		
	Gorilla.	J. Chuseman.		
	Amalia.	W. Borth.		
	Dollart.	Meyenberg.		Martin, Dyce & Co.
	Souverain.	A. S. Hollison.		Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Soerabaja.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.
Mei	24 Ned. Indi.	Atiat Rachman.	S. Almaskrie.	Grissie
	25 Nederland.	Krimpenwaard.	F. W. van Beijningen.	Nederland
	27 Ned. Indi.	Batavia.	Neije.	Samarang
	Nederland.	Hendrika.	C. M. Pompe.	New Castle
	28 Deensch.	Java.	J. P. Boijzen.	Batavia

Vertrokken schepen van Soerabaja.

DATUM.	VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Mei	24 Ned. Indi.	Oenarang.	S. van Hultstijn.	Samarang
	25 Z. M.	Bambang.	Lt. tjs. te k. T. J. Abresch.	Koeratsende om de Oost.
	27 Ned. Indi.	Batavia.	A. Gujot.	Batavia
		Batavia.	G. A. Neije.	Banjarmasin via Sawan
	28	Tjionseeng.	Kwee Soejang.	Banjarmasin
	29 Nederland.	Hendrika.	A. J. Bris.	Nederland
		Delft.	L. van Geelkerken.	Samarang
		Alexander.	A. Dekker.	Samarang
	Ned. Indi.	Ataie.	Sech Alie Ba-ah.	Banjarmasin
		Patus Jessoer.	Sech Moh. Bakroo.	Sumbawa

In lading liggende schepen te Soerabaja.

VLAS.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTS.
Nederland.	Hendrika.	Bouw.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
	Sicilie.	Schol.	Macassar.	
	Maestroom.	Mellema.	Nederland.	
	Prins Hendrik.	J. Verloep.	Nederland.	Fraser, Eaton & Co.
	Krimpenwaard.	van Beijningen.	Padang.	
	Ferdinand Brum.	C. Voss.		
	Rhijnvis Feith.	Lammert.		
	Java.	Boysen.		
	Maria Didaktika.	van Marlos.	Nederland.	Mathieu, Ebn, Ruyt & Co.
	Vriendendruk.	Grovalink.	Nederland.	B. Kopersmit & Co.
	Alexander.	Dekker.	Nederland.	Hill, Broekman & Co.
	Soerabaja Packet.	Oliver.	Nederland.	
	Scottie Lassie.	Cennedy.		
	Cito of Glasgow.	J. Canaaghan.		
	Tornato.	T. Carrs Tr.	Rotterdam.	Ahemat & Co.
	Holmers.	Mersen.	China.	Mc Leenan & Co.

ZEE TIJDINGEN.

Aangekomen.

Brommershaven. 31 April. N.-Brabant, Bok, Paseroean.
Oost-Indië, Peterson, Akjab.
24 Hebe, Kiehl, Batavia.
Krimpen w/d Lek, Onwehand, Banjoewangie.
25 Hendrika, van Aalborg, Batavia.
Zwerver, Franzen, Padang.
Hellevoetsluis. 23 April. Fleet-Wing, Jayne, New-York.
Tessel. 9 April. Johanna Brons, Bouman, New-York.
10 Senior Swart, Padang.
11 Zeevast, Knapp, Samarang.
Sophia, Alfurino, Rio-Janeiro.
17 Z. M. Fregat Everton, komst. van Vreeland, Middell. Zee.
24 Z. M. stoomschip Cycloep, komst. Toewater, dito.
Vlissingen. 16 April. Z. M. Fregat Zeeland, kapt. Fabius, middell. Zee.
25 Alida, Kiewit, Buenos-Ayres.

Vertrokken.

Brommershaven. 9 April. Seth Sprague, Gillespie, New-York.
13 van der Palm, Marbus, Batavia.
17 Johannes Anthonius, van Straten, dito.
18 Copernicus, Visser, dito.
H. Vincentius van Paulo, Visser, Macassar.
Hellevoetsluis. 10 April. Johanna Brons, Bouman, Batavia.
President Pisto, Harten, Cardiff.
11 Mary & Hillegond, Fiscoed, Batavia.
Vdt Vrienden, Johan, Samarang.
12 Bulgarska, Goering, Rotterdam.
14 Nederland, Raiter, dito.
E. Sherwood, Hall, Boston.
16 Alblasserwaard, van Lindera, Batavia.
19 Otto, Rotterdam, Shields.
20 Mendel, Mulliken, New-York.
23 Concurrant, van der Harst, Batavia.
24 Golden Murray, Lee, New-York.
D. T. Visser, van der

Tessel. 9 April. Kandaugauer, Zeelt, Melbourne.
13 Nederland, Hoekstra, Batavia.
13 Marux, Wassenaar, Buenos-Ayres.
18 Wilhelmine Maria, Postma, Singapore.
20 Baron van Pallandt, van Rosendaal, Hoogenstraten, Soerabaja.
Vlissingen. 15 April. Noordster, Lutsijn, van Middelburg, Cardiff, om
voor Singapore te laden.

Zeilklaar.

Hellevoetsluis. 25 April. Weltevreden, Duinker, Batavia.
Vriendschap, Jansen, dito.
Susanna Johanna, Lammerts, dito.
Tessel. 24 April. Holland, Aufa'orth, Soerabaja.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Londen. 17 April. Eliza Torpton, Maxwell, Batavia via Rotterdam in lading.
Coves. 23 April. Trio, Tregart Java bekwaam onder-voet Amsterdam.
Falmouth. 17 April. Gesina Goert, Schout, Perambac.
Catharina Hermanns, Visser, Buenos-Ayres.
Queenstown. 30 April. Isabella, Page, Java.
Linsmolen. 10 April. Vrede, van der Plas, Amsterdam om voor Batavia te
laden.
Cardif. 19 April. President Pisto, Harten, Rotterdam.
20 Noordster, Lutsijn, Vlissingen, om voor Singapore te laden.
Shields. 22 April. Otto, Rotterdam, Rotterdam.
Göteborg. 8 April. Nicot, Amest, Amsterdam.
9 Koning Willem III, van Eyk Menkman, dito.
Hendrika, Oudahoorn de Groot Stifry, dito.
11 Zoonvader, Haan, Rotterdam.
13 Kinderdijk, Zwanen, Rotterdam.
St. Nazaire. 15 April. Alphons Nicolas Gérard, Loeven, Samarang.
St. Helena. 5 April. Hermina, van Vollenhove, Batavia.
vertrek 4 n. Amsterdam.
Anna, Bok, Banjoewangie
vertrek 5 naar Rotterdam.

